

فرهنگ مردم دنیا قبل از ظهور

اسدالله محمدی نیا

فرهنگ مردم دنیا

قبل از ظهور

اسد اللہ محمدی نیا

محمدی نیا، اسدالله،.....

فرهنگ مردم دنیا قبل از ظهور/اسدالله محمدی نیا. - قم: سبط
اکبر علیہ السلام، ۱۳۸۱.

۹۶ ص.

ISBN 964-7936-05-2

۳۰۰۰ ریال:

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. فتن و ملاحم. ۲. آخر الزمان - احادیث. ۳. محمد بن
حسن (عج). امام دوازدهم. ۲۵۵ ق. الف. عنوان.

۲۹۷/۴۶۲

۴ ف ۳ م ۵/۲۲۴ BP

۱۳۸۱

نام کتاب: فرهنگ مردم دنیا قبل از ظهور

مؤلف: اسدالله محمدی نیا

ناشر: سبط اکبر علیہ السلام

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۸۱

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

چاپ: ولی عصر (عَجَلُ اللهُ فَرَجَهُ)

لیتوگرافی: کوثر

تعداد صفحات: ۹۶

قیمت: ۳۰۰ تومان

مراکز پخش:

قم: خیابان شهداء (صفائیه)، روبروی کوچه شهید زین الدین (بیگدلی)، کتابفروشی امام حسن

مجتبی علیہ السلام تلفن: ۷۷۳۷۳۰۶ - تلفن همراه: ۰۹۱۳۲۵۱۰۶۵۴

قم: انتشارات مهدی یار تلفن: ۷۷۴۴۸۵۲

قم: کتابفروشی سازمان تبلیغات اسلامی، جنب مصلاهی قدس تلفن: ۷۷۴۲۰۳۹

شابک: ۲ - ۵ - ۷۹۳۶ - ۹۶۴ - ۰۵ - 2 ۹۶۴ - ۷۹۳۶ - ۰۵ - 2 ISBN 694 - 7936 - 05 - 2

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سال عزت و افتخار حسینی
بر تمام مسلمانان و آزادی خواهان عالم مبارک باد.

امام صادق علیه السلام:

«لَوْ أَدْرَكْتُهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي»

اگر من در زمان حضرت مهدی (عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ)

زندگی می کردم، تمام عمرم خدمتگزار

او می بودم.

بهار، ج ۵۱، ص ۱۲۸ و مانند آن: ص ۲۱۹

﴿فهرست مطالب﴾

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
فرهنگ مردم دنیا قبل از ظهور	۹
فصل اول: اسلام و معنویت	۱۵
فصل دوم: فرهنگ مردم	۳۵
فصل سوم: خانواده	۴۵
فصل چهارم: مسؤولان و اداره کشور	۵۱
فصل پنجم: زنان و نوجوانان	۵۷
فصل ششم: احکام	۶۱
فصل هفتم: عاقبت مردم	۷۵
فصل هشتم: وضع تهران پیش از ظهور در کلام امام صادق <small>علیه السلام</small>	۷۹

فصل نهم: پرسش‌هایی درباره امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) ... ۸۵

شرایط ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) چیست؟ ۸۵

چگونه برای ظهور آن حضرت علیه السلام آمادگی پیدا کنیم؟ ۸۸

شرایط اقتصادی مردم قبل و بعد از ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) چگونه است؟ ... ۹۱

آیا احتمال ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) در زمان ما هست؟ ۹۳

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله اجمعين.

خداوند را سپاسگزارم که توفیق جمع آوری این مطالب را به اینجانب عنایت فرمود. او را شاکریم که نعمت بزرگ پیامبران و ائمه اطهار عليهم السلام و علماء ربانی را شامل حال بشریت نمود، تا با تلاش و جهاد و شهادتشان راه صحیح زیستن را در سایه احکام نورانی دین به ما بیاموزند.

موضوع ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) یکی از مسائل مورد توجه مردم جهان به ویژه مسلمانان می باشد. اگر چه کتاب های مفید و متعددی درباره آن حضرت عليه السلام نوشته شده است، اما در این کتاب وضع دنیا از نظر فرهنگی، اجتماعی و سیاسی از دیدگاه تعدادی روایات بیان شده است. امیدواریم با مطالعه این کتاب نواقص و عیوب خود را برطرف سازیم، و جامعه را برای ظهور آن عبد صالح خدا جهت ریشه کن کردن ظلم و ستم و گسترش قسط و عدالت آماده سازیم.

بخشی از کتاب حاضر در کتاب «پاسخ به پرسش‌های جوانان» آمده است، و علت جداگانه آوردنش این است که مطالب این کتاب از جهت کمی و کیفی گسترش یابد، و به علاوه خواندش برای همه آسان‌تر گردد و از لحاظ قیمت نیز کاهش یابد.

جهت اطلاع بیشتر و یافتن پاسخ پرسش‌های متعدد و متنوع خود به کتاب «پاسخ به پرسش‌های جوانان» مراجعه فرمایید.

از همه مطالعه‌کنندگان محترم استدعا دارم با پیشنهاد و انتقادهای کتبی خود به آدرس «قم، کد پستی ۱۷۸۸۹-۳۷۱۵۶» حقیر را بهره‌مند سازند.

و الحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

طلبه حوزه مبارکه علمیه قم

اسدالله محمدی نیا

فرهنگ مردم دنیا

قبل از ظهور

س - وضع فرهنگی دنیا قبل از ظهور چگونه خواهد بود؟

ج - در این مورد احادیث متعددی از رسول خدا ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام وارد شده که در پاسخ به این سؤال قسمت‌هایی از بعضی از روایات بیان می‌شود. لکن قبل از آوردن احادیث به چند نکته مهم توجه فرمایید:

□ نکته‌های مهم قبل از خواندن کتاب:

نکته اول:

این روایات تأیید نمی‌کند سخن کسانی که قائل‌اند به

اینکه باید برای ظهور حضرت (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) دست روی دست گذاشت تا تمام دنیا را فساد فرا گیرد. زیرا این عقیده مخالف عقل و شرع مقدس می باشد، و در جای خود بطلانش اثبات شده است.

نکته دوم:

این روایات که وضع دنیا را قبل از ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) ترسیم می کند ضمن اینکه هشدار می نسبت به مؤمنان است، وظیفه فردی و اجتماعی آنان را نیز سنگین تر می نماید. زیرا آنان باید از یک طرف زمینه ظهور آن حضرت (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) را فراهم کنند، چنانکه در پرسش های آخر کتاب توضیح داده خواهد شد. و از طرف دیگر مواظب باشند آلودگی هایی که در آخر الزمان ظاهر می شود به دامن پاک خانواده و فرزندان شان و اقوام و جامعه سرایت نکند.

نکته سوم: تحولات جهانی

همان طوری که در اسم کتاب به آن اشاره شده،

تغییرات و تحولات منفی که قبل از ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) به وجود می آید، مربوط به یک یا چند کشور دنیا نیست، بلکه این دگرگونی که در دین و فرهنگ و اخلاق مردم ایجاد خواهد شد، جهانی است. بنابراین تصور نشود با به وجود آمدن ظلم و فساد، قتل و جنایت در چند نقطه عالم، ظهور آن حضرت علیه السلام قطعی است. زیرا این روایات در صدد تبیین اوضاع تمام جوامع بشری است. اما با توجه به جنایاتی که اکثر دنیا را فرا گرفته، برخی از نشانه‌های ظهور حجت خدا (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) به چشم می خورد.

نکته چهارم: فرهنگ عمومی دنیا

از این روایات و احادیث دیگر به دست می آید که در آخر الزمان کارها و رفتار مردم از جهت، اخلاقی، دینی، سیاسی و اجتماعی برعکس می شود، به گونه‌ای که گناه، آلودگی و بی بند و باری نشانه برتری و پیشرفت به شمار می رود، و انجام کارهای واجب، غیرت و مردانگی، عفت و پاکدامنی و صداقت و راستی نوعی عقب افتادگی به

حساب می آید، و به انسان‌های صالح و زنان پاکدامن با چشم حقارت نگاه می شود.

نکته پنجم: یاران مهدی (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ)

این روایات دلیل نیست که در آخر الزمان هیچ انسان سالم و صالحی وجود نخواهد داشت. زیرا در برابر این احادیث، روایات دیگری داریم که در دوره آخر الزمان انسان‌های مؤمن دل‌شان از ظلم و فساد خون است، و آرزوی ظهور حجت خدا علیه السلام را دارند تا او را یاری نمایند، و جزء شهدای سپاه آن حضرت علیه السلام باشند. همان طوری که در ایران اسلامی و بسیاری از کشورها این عاشقان فراوان هستند.

نکته ششم: نور امید

اگر چه وضع فرهنگی و سیاسی و اجتماعی دنیا بسیار آشفته و ناهنجار است، و شاید کسی تصور کند که اصلاح این همه فساد و از بین بردن زمامداران فاسد و ظالم کاری غیرممکن به نظر می رسد. اما قبل از ظهور حجت خدا علیه السلام

آن قدر جامعه به تباهی کشیده می شود و مردم از سران کشورها و آلودگی آنان و وضع بد جامعه خسته خواهند شد، که منتظر یک مصلح و منجی حقیقی هستند. لذا با شنیدن آوای ملکوتی آن امام همام (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) در اکثر مردم تحول شگفتی ایجاد می شود که قابل وصف نیست. همان گونه که قبل از انقلاب اسلامی اکثر جوانان کشورمان غرق در فساد و آلودگی و عیش و نوش بودند. اما وقتی مردم از ظلم و جنایات شاهان و خاندان منحوس پهلوی خسته و متنفر شدند، به ندای آسمانی حضرت امام خمینی ره پاسخ مثبت دادند، و تا پای جان از فرزند زهرای اطهر علیها السلام دفاع کردند.

نکته هفتم:

بخشی از وقایعی که در روایات آمده است در برهه‌ای از زمان مانند دوران سیاه حکومت بنی امیه و بنی عباس و زمامداران فاسد دیگر محقق شده است. اما این حوادث قبل از ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) گسترش می یابد و

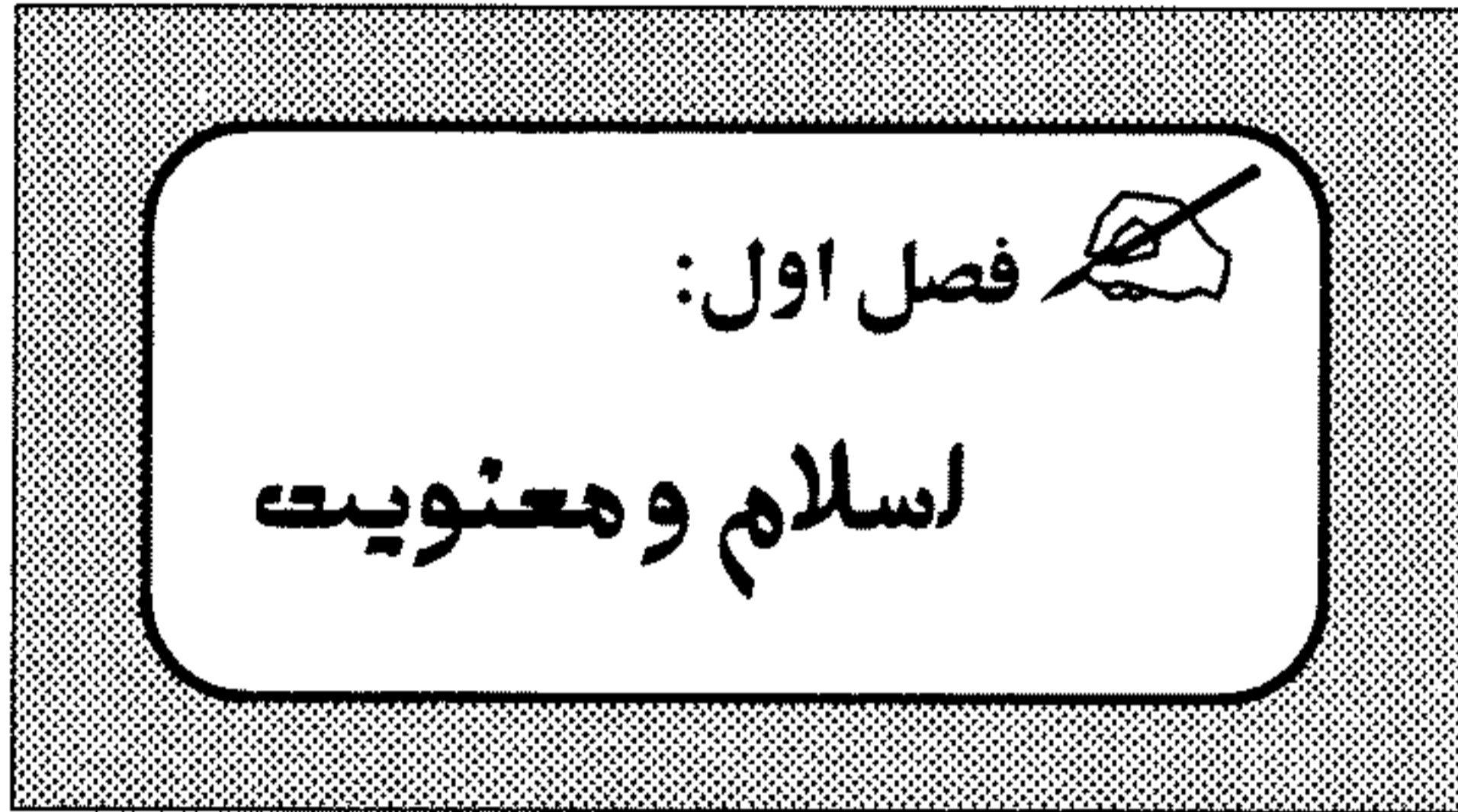
نکته هشتم:

در تفسیر آیه ۱۸ سوره محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ روایاتی از ائمه اطهار عليهم السلام آمده که «أَشْرَاطُ السَّاعَةِ»^(۱) (نشانه‌های قیامت) مربوط به قبل از وقوع قیامت می‌دانند. اما از روایات دیگر^(۲) استفاده می‌شود که این علامت‌ها مربوط به قبل از ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) نیز هست. همان طوری که برخی مفسران از جمله علامه طباطبائی رحمته الله به آن اشاره نموده است.

بعد از یادآوری نکته‌های مهم، به اوضاع جهان از نظر دینی، اخلاقی، اجتماعی و سیاسی قبل از ظهور حضرت ولی عصر (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) توجه فرمایید.

۱- أَشْرَاطُ، جمع شَرَطٌ به معنای علامت. السَّاعَةُ، یکی از نام‌های قیامت است. بنابراین «أَشْرَاطُ السَّاعَةِ»، به معنای نشانه‌های نزدیک شدن قیامت است.

۲- روضه کافی ج ۷ ص ۴۲-۳۶، بحار الانوار ج ۵۲ ص ۲۶۴-۲۵۴ و ج ۲۲

- دین و دنیا:

۱- پیامبر اکرم ﷺ فرمود:

«بَيْعُ الدِّينِ بِالدُّنْيَا»

مردم [در دوره آخر الزمان] دینشان را به دنیا

می فروشند.

۲- «دَنَانِيرُهُمْ دِينُهُمْ»

[در آن زمان] دینشان طلا، پول و ثروت می باشد.

۳- «بَطُونُهُمْ آلِهَتُهُمْ»

خدا و معبودشان شکم هایشان است.

۴- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وَأَيُّبِقِي مِنَ الْإِيمَانِ إِلَّا اسْمُهُ»

[در آخر الزمان] از ایمان و اعتقاد به خدا و روز قیامت

چیزی جز اسمش باقی نمی ماند.

۵- «وَأَمِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا رَسْمُهُ»

و از اسلام چیزی جز نشانه‌ای باقی نمی ماند.

۶- «يُوضَعُ الدِّينُ وَ تُرْفَعُ الدُّنْيَا»

دین [و مسائل معنوی و اخلاقی] سبک و بی ارزش به

حساب می آید، دنیا [و غرق شدن در مادیات و تجملات]

ارزش محسوب می شود.

- باطن مردم:

۱- پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«جَنَّتُهُمْ جَنَّةُ الْأَدَمِيِّينَ وَ قُلُوبُهُمْ قُلُوبُ الشَّيَاطِينِ»

[در آخر الزمان] بسیاری از مردم شکل و قیافه انسان را

دارند، اما دل‌هایشان دل‌های شیاطین می باشد. (از ظاهری

خوب ولی باطن و دلی آلوده و پر از نیرنگ برخوردارند).

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«لَيْسَ فِيهَا مُسْتَقِيمٌ»

در آن عصر اشخاصی که باتقوا باشند و در راه راست و صحیح گام بردارند بسیار کم هستند.

۳- و نیز آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«قُلُوبُ النَّاسِ قَدْ قَسَتْ وَ جَمَدَتْ أَعْيُنُهُمْ وَ ثَقُلَ الذِّكْرُ عَلَيْهِمْ»

[در آن زمان] دلهای مردم سخت و تاریک و چشم‌های آنها خشک می‌گردد، (و در اثر نداشتن تقوا و نترسیدن از خداوند قطره اشکی از چشم آنان خارج نمی‌شود) و یاد خداوند (قرآن، نماز و دعا خواندن) برایشان گران و مشکل می‌شود.

۴- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«ذَبَّ الْكِبْرُ فِي الْقُلُوبِ كَذَبِيبِ السَّمِّ فِي الْأَبْدَانِ»

همان گونه که سمّ در بدن انسان نفوذ می‌کند و او را از نظر جسمی در معرض خطر قرار می‌دهد، در آخر الزمان

تکبر، خودستایی، و خودنمایی در دل‌ها وارد می‌شود، و مردم را از نظر روحی مریض می‌نماید.

-وضع جامعه از نظر اعتقادی و اخلاقی:

۱- پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«اتَّبَاعُ الشَّهَوَاتِ»

[در دوره آخر الزمان] از شهوات (و گناهان) و هوای

نفس پیروی می‌شود.

۲- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الضَّابِرُ مِنْهُمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الْجَمْرَةِ»

[در آن زمان] (آنقدر فساد زیاد و ایمان مردم ضعیف

خواهد شد که) اگر کسی بخواهد دینش را حفظ نماید،

مانند کسی است که بخواهد یک تکه آتش را در دست نگه

دارد.

۳- «الْفِسْقُ قَدْ ظَهَرَ»

معصیت و گناه به طور آشکار انجام می‌شود.

۴- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وَرَأَيْتَ الثَّنَاءَ قَدْ كَثُرَ»

[در آن عصر] ستایش و چاپلوسی فراوان می شود.

۵- «سَبِيلُ الْخَيْرِ مُنْقَطِعاً وَ سَبِيلُ الشَّرِّ مَسْلُوكاً»

کارهای خوب راهش قطع می گردد و طرفدار نخواهد داشت، اما راه بد و گناه رونده و خواهان زیاد خواهد داشت.

۶- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در این مورد فرمود:

«الَّيْلُ لَا يَسْتَخْفِي بِهِ مِنَ الْجُرْأَةِ عَلَى اللَّهِ»

[در آخر الزمان] آن قدر مردم بی تقوا می شوند که منتظر نمی مانند شب فرا رسد، تا در تاریکی شب گناه کنند، بلکه در روز روشن و به صورت علنی گناه می کنند.

۷- همچنین فرمود:

«الشَّرُّ قَدْ ظَهَرَ وَ السَّعْيُ بِالنَّمِيمَةِ... وَ الْبَغْيُ قَدْ فَشَا»

شر و بدی در جامعه آشکار می گردد، سخن چینی و یکدیگر را خرد کردن زیاد می شود، و ظلم و ستم شیوع

پیدا می کند.

۸- رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«ظَهَرَتِ الْجَرَائِمُ وَ هَوَّنَتِ الْعَظَائِمُ»

[در آن عصر] بزهکاری و جنایت علنی صورت

می گیرد، و گناهان بزرگ، سبک شمرده می شود.

۹- امام صادق علیه السلام فرمود:

«مَسْلُكُ الْخَيْرِ وَ طَرِيقُهُ خَالِيًا لَا يَسْلُكُهُ أَحَدٌ»

راهها و کارهای خوب و خیر خالی از رونده و طرفدار

است و احدی در مسیر آن گام بر نمی دارد.

- قرآن:

۱- پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«يُحَلِّي الْمَضَاجِفُ»

قرآنها را زینت می دهند [در حالی که به محتوای آن

عمل نمی کنند]

۲- و آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«أَقْوَامٌ يَتَعَلَّمُونَ الْقُرْآنَ لِغَيْرِ اللَّهِ، أَقْوَامٌ يَتَفَقَّهُونَ لِغَيْرِ اللَّهِ»

عده‌های قرآن را برای غیر خدا یاد می‌گیرند، و گروهی
فقه و علم دین را برای هوی و هوس می‌آموزند.

۳- «يَتَغَنَّوْنَ بِالْقُرْآنِ»

قرآن را به صورت غنا و موسیقی (صداهاى لهو و لعب)
می‌خوانند.

۴- هم چنین آن حضرت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْقُرْآنُ قَدْ ثَقُلَ عَلَى النَّاسِ اسْتِمَاعُهُ، وَخَفَّ عَلَى النَّاسِ اسْتِمَاعُ

الْبَاطِلِ»

[در آن عصر] گوش دادن به صدای دلنشین قرآن (و
عمل به آن) برای مردم سنگین و گران است، اما گوش دادن
به امور باطل (مانند موسیقی) برای مردم آسان و دلپذیر
خواهد بود.

۵- «وَلَا يَعْرِفُونَ الْقُرْآنَ إِلَّا بِصَوْتِ حَسَنٍ»

در آن دوره مردم قرآن را نمی‌شناسند، مگر با صدای
زیبا (کاری به محتوا و معنای قرآن ندارند).

۶- «وَأَمِنَ الْقُرْآنَ إِلَّا دَرَسَهُ»

و از قرآن چیزی جز خواندنش باقی نمی ماند (و به محتوا و دستورات آن عمل نمی شود).

- ارتباط خوبان با یکدیگر:

رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يُظْهِرُ قُرَاءَتُهُمْ وَ عِبَادَتُهُمْ بَيْنَهُمُ التَّلَاقُ فَاُولَئِكَ يَدْعُونَ فِي

مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ الْأَرْجَاسِ وَالْأَنْجَاسِ»

[در دوره آخر الزمان] قاریان قرآن و انسان های زاهد به نکوهش و مذمت و عیب جویی یکدیگر می پردازند، و به خاطر باطن و روح آلوده شان در آسمان ها انسان هایی پلید و آلوده می خوانند.

- سنت رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«السُّنَّةُ فِيهِمْ بِذَعَةٍ»

در آن عصر سنت و دستورات رسول خدا ﷺ در نزد مردم بدعت و مخالف دین به حساب می آید.

۲- و هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«الْبِدْعَةُ فِيهِمْ سُنَّةٌ»

اما کارها و عقاید باطل و مخالف دین، جزو دین محسوب می شود.

۳- و هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«الْبِدْعُ وَ الزَّنَا قَدْ ظَهَرَ»

بدعت ها و کارهای مخالف دین، و زنا آشکار می شود.

- علماء و روحانیت:

۱- رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«يَفِرُّونَ مِنَ الْعُلَمَاءِ كَمَا يَفِرُّ الْعَنَمُ مِنَ الذَّنْبِ، ابْتِلَاهُمْ اللهُ بِثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ: الْأَوَّلُ يَرْفَعُ الْبَرَكَاتَةَ مِنْ أَمْوَالِهِمْ، وَ الثَّانِي سَلَطَ اللهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا جَائِرًا، وَ الثَّلَاثُ يَخْرِجُونَ مِنَ الدُّنْيَا بِأَيْمَانٍ»

در دوره آخر الزمان مردم از علماء و روحانیت متعهد

فرار می‌کنند، همانطوری که گوسفند از گرگ فرار می‌کند. و اگر از علماء ربّانی جدا شدند، خداوند آنان را به سه بلا گرفتار خواهد کرد:

اول آن که: برکت از اموالشان برداشته می‌شود. دوم آن که: انسان‌های ظالم برای اداره کشور بر آنها مسلط خواهند شد. سوم: مردم بدون ایمان از دنیا خواهند رفت.

۲- و همچنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«عُلَمَاءُهُمْ عَلَى الطَّمَعِ»

برخی از علماء آنان دنبال مسائل مادی و دنیوی هستند.

۳- «لَا يَعْرِفُونَ الْعُلَمَاءَ إِلَّا بِثَوْبٍ حَسَنٍ»

[در آن زمان] مردم علم و معنویت را در علمائی

می‌بینند که از ظاهر خوبی برخوردار هستند.

- تبلیغ دین:

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در این باره فرمود:

«أَمَارَةُ النَّسَاءِ وَ قُعُودُ الصَّبِيَّانِ عَلَى الْمَنَابِرِ»

یکی از علائم دوره آخر الزمان آن است که مدیریت و حاکمیت به دست زنان می‌افتد، و بچه‌ها بالای منبرها می‌روند. (یعنی کسانی که از نظر علمی و شناخت اسلام ضعیف‌اند مسئولیت تبلیغ دین را به عهده می‌گیرند، و برای موعظه و معرفی اسلام منبر می‌روند)

از آیه ۱۲۲ سوره مبارکه توبه استفاده می‌شود: افرادی که برای تبلیغ دین و انذار می‌روند باید فقیه و یا اسلام شناس واقعی باشند. بر همین اساس در سابق منبری‌ها از علمای وارسته و قریب الاجتهاد بودند. لذا سخنانشان جذاب بود و در دل نفوذ می‌کرد.

بنابراین نباید کسانی که اطلاع و تخصصی در دین ندارند در مراکز عمومی و اجتماعات اظهار نظر نمایند و هم چنین نباید افرادی که از نظر علمی به پایه‌های بالا نرسیده‌اند، امر تبلیغ را به عهده بگیرند و منبر بروند. مگر در حد آموزش قرآن و کلاس‌هایی که در سطح نوجوانان باشد. و این برداشت از آیه و حدیث نظر امام خمینی علیه السلام است.

طبق نقل یکی از شاگردان حضرت امام (ره) است.

- ارزش انسان مؤمن:

۱- رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود:

«يَكُونُ الْمُؤْمِنُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ أَذَلَّ مِنَ الْأُمَّةِ»

[در دوره آخر الزمان] انسان مؤمن از همه مردم خوارتر است (و همه به چشم حقارت به او می نگرند در حالی که انسان های آلوده از احترام بالایی برخوردارند).

۲- آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمود:

«الْأَصْحَابُ الْآيَاتِ يَحْتَقِرُونَ وَ يُحْتَقَرُ مَنْ يُحِبُّهُمْ»

[در آن زمان] آیات الهی، پیروان قرآن، علماء و کسانی که آنها را دوست دارند کوچک شمرده می شوند.

۳- و همچنین آن حضرت فرمود:

«صَاحِبُ الْفَالِ أَعَزُّ مِنَ الْمُؤْمِنِ»

[در آن عصر] افراد ثروتمند گرامی تر از انسان های

مؤمن هستند.

- زندگی افراد مؤمن:

۱- پیامبر اسلام ﷺ فرمود:

«يُذَابُ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ وَ جَوْفِهِ كَمَا يَذُوبُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ مِمَّا يَرَى مِنَ الْمُفْتَكِرِ فَلَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُغَيِّرَهُ»

در دوره آخر الزمان به خاطر آلودگی و گناهانی که انسان مؤمن می بیند و قدرت جلوگیری از آن را ندارد، دلش خون می گردد و آن غصه ها او را ذوب می کند همان طوری که نمک در آب حل می شود.

۲- رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«الْمُؤْمِنُ مَحْزُونًا مُخْتَقِرًا ذَلِيلًا»

در آن عصر به خاطر دوری اکثر مردم از دین و معنویت و رو آوردن به فساد، انسان مؤمن محزون و غمگین است، و در جامعه نیز کوچک و خوار شمرده می شود.

- مکه و مدینه:

۱- امام صادق عليه السلام فرمود:

«الْحَرَمَيْنِ يُعْمَلُ فِيهِمَا بِمَا لَا يُحِبُّ اللَّهُ، لَا يَمْنَعُهُمْ فَايَعٌ وَ لَا يَحْوُلُ
بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الْعَمَلِ الْقَبِيحِ أَحَدٌ»

[در آخر الزمان] در حرم خداوند و حرم پیغمبر
اکرم صلی الله علیه و آله و سلم (مکه معظمه و مدینه منوره) کارهایی انجام
می شود که خداوند دوست ندارد، هیچ کس جلوی آن
اعمال خلاف را نمی گیرد، و فاصله بین مردم و کارهای
قبیح ایجاد نمی کند.

۲- و همچنین آن حضرت عجل الله فرجه فرمود:

«الْمَعَارِزُ ظَاهِرَةٌ فِي الْحَرَمَيْنِ»

وسائل موسیقی و لهو و لعب در حرم خداوند و رسول
خدا صلی الله علیه و آله و سلم آشکار می گردد.

- مساجد:

۱- رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«تُزَخَّرُ الْمَسَاجِدُ كَمَا تُزَخَّرُ الْبَيْعُ وَ الْكَنَائِشُ»

[در دوره آخر الزمان] مساجد زینت می شود، همان

گونه که کلیساها و معابد مسیحیان و یهودیان زینت می‌گردد.

۲- «تَطُولُ الْمَنَارَاتُ»

[در آن عصر] مناره‌ها و گلدسته‌های مساجد را بلند و طولانی می‌سازند.

۳- و هم چنین آن حضرت فرمود:

«مَسَاجِدُهُمْ مَعْمُورَةٌ مِنَ الْبَنَاءِ»

مسجدهایشان از نظر ساختمان و ظواهر آباد است.

۴- «و قُلُوبُهُمْ خَرَابٌ عَنِ الْهُدَى»

اما دل‌هایشان از جهت هدایت خراب می‌باشد.

۵- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَأْتُونَ الْمَسَاجِدَ يَقْعُدُونَ فِيهَا حَلَقًا، ذَكَرَهُمُ الدُّنْيَا وَ حُبُّهُمُ الدُّنْيَا»

به مساجد که می‌آیند (به جای عبادت و یاد آخرت) به صورت گرد و دایره‌وار می‌نشینند و سخن از مسائل دنیا و محبت آن به میان می‌آورند.

– نماز و عبادت:

۱- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در این مورد فرمود:

«إِضَاعَةُ الصَّلَاةِ»

[در دوره آخر الزمان] نماز [و مسائل معنوی] رها

می شود و به آن توجه نخواهد شد.

۲- «عِبَادُهُمْ عَلَى الرَّيَا»

عبادت انسان‌های زاهد برای ریا و خودنمایی است.

۳- هم چنین امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«الْمُصَلِّي إِذَا يُصَلِّي لِإِرَاءَةِ النَّاسِ»

در آن عصر ریاکاری زیاد و ظاهرسازی زیاد می‌گردد تا

جایی که نمازگزار نماز می‌خواند تا این که نمازش را به

مردم نشان دهد (و خود را شخصی باتقوا معرفی نماید و یا

به امور دنیوی دست یابد).

۴- همچنین امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«الصَّلَاةُ قَدْ اسْتَخَفَّ بِأَوْقَاتِهَا»

نماز اول وقت سبک شمرده می‌شود و به آن اهمیت

داده نمی شود.

- روزه:

رسول خدا ﷺ فرمود:

لَا يَغْبُدُونَ إِلَّا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ»

[در آخر الزمان] اکثر مردم جز در ماه رمضان، عبادت

نمی کنند.

- حج و جهاد:

۱- رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«تَحُجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي لِلنُّزْهَةِ»

[در آخر الزمان] اغنیا و ثروتمندان، حج را برای تفریح

و خوشگذرانی انجام می دهند.

۲- «تَحُجُّ أَوْسَاطُهَا لِلتَّجَارَةِ»

طبقه متوسط جامعه برای تجارت حج می روند.

۳- «تَحُجُّ فُقَرَاءُهُمْ لِلرِّيَاءِ وَ السُّمْعَةِ»

مردم فقیر برای ریا و برای این که به دیگران نشان دهند و یا به گوش دیگران برسانند که حج رفته‌اند و حاجی شده‌اند، حج می‌روند.

۴- و هم چنین پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«بَيْتُ اللَّهِ قَدْ عَطِلَ وَ يُؤْمَرُ بِتَرْكِهِ»

حج و زیارت خانه خدا تعطیل می‌گردد و دستور به ترک آن داده می‌شود.

۵- «طَلَبُ الْحَجِّ وَ الْجِهَادِ لِغَيْرِ اللَّهِ»

زیارت خانه خدا و جهاد برای غیر خداوند انجام می‌شود.

- هدف از کمک در راه خدا:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

«الصَّدَقَةُ بِالشَّفَاعَةِ لِأَيُّرَادُ بِهَا وَجْهَ اللَّهِ وَ يُعْطَى لِطَلَبِ النَّاسِ»

صدقه به نام کمک در راه خدا داده می‌شود، اما در واقع با این صدقات می‌خواهند کسی را واسطه در حلّ مشکل

رضایت حق تعالی نیست بلکه رضایت مردم است.

- توجه زیاد به تغذیه:

پیامبر اسلام ﷺ فرمود:

«الرِّجَالُ يَتَسَمَّنُونَ لِلرِّجَالِ وَ النِّسَاءُ لِلنِّسَاءِ»

[در دوره آخر الزمان] توجه مردم به مسائل مادیات زیاد خواهد شد، به طوری که بیشتر مردم به فکر غذاهای خوب و مقوی خواهند بود، تا چاق و قوی گردند و به دنبال آن بتوانند مرتکب گناه و آلودگی شوند.^(۱)

- دنیا و آخرت:

رسول اکرم ﷺ فرمود:

«شَغَلُوا بِالدُّنْيَا عَنِ الْآخِرَةِ»

[در آن زمان] مردم در اثر شدت علاقه به دنیا و رو

[در آن زمان] مردم در اثر شدت علاقه به دنیا و رو آوردن به آن از آخرت غافل خواهند شد.

- جایگاه کافران و فاسقان:

۱- رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْكَافِرُ فَرِحًا لِمَا يَرَى فِي الْمُؤْمِنِ، مَرِحًا لِمَا يَرَى فِي الْأَرْضِ مِنَ

الْفَسَادِ»

[در آخر الزمان] انسان کافر به خاطر ظلم و ستمی که به مؤمن می شود خوشحال است، و با دیدن فساد و گناه در جامعه شادمان می گردد.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْفَاسِقُ فِيهَا لَا يُحِبُّ اللهُ قَوِيًّا مَحْمُوداً»

[در آن عصر] انسان فاسق و گناهکار در کارهایی که خداوند دوست ندارد، قدرت پیدا می کند و مورد تشویق قرار می گیرد.

فصل دوم:

فرهنگ مردم

- عزت و کرامت انسانی:

۱- پیامبر اسلام ﷺ فرمود:

«شَرَفُهُمْ مَتَاعُهُمْ»

[در دوره آخر الزمان] آبرو، کرامت و سربلندی را در کالا و اسباب و اثاث زندگی، و تجملات می دانند.

۲- «الْفَاسِقُ بَيْنَهُمْ مُشَرَّفٌ»

[در آن وقت] انسان‌های فاسق در میان مردم از منزلت و احترام بالایی برخوردارند.

۳- و هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«وَ الْحَلِيمُ بَيْنَهُمْ غَايِرٌ»

انسان‌های حلیم و بردبار در میان آنان بی‌وفا و خائن به حساب می‌آیند.

۴- «وَ الْغَايِرُ بَيْنَهُمْ حَلِيمٌ»

[در آن عصر] اشخاص بی‌وفا و خائن، انسان‌هایی خوب و بردبار محسوب می‌شوند.

۵- رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«أَصْدَقُ النَّاسِ عِنْدَ النَّاسِ الْمُفْتَرِي الْكَذِبِ»

[در آخر الزمان چنان ضد ارزش‌ها، ارزش به حساب می‌آید که] انسان‌های دروغگو، صادق‌ترین و بهترین مردم محسوب می‌شوند.

- لباس پوشیدن و ظاهر مردان:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«تُحَلَّى ذُكُورَ أُمَّتِي بِالذَّهَبِ»

[در دوره آخر الزمان] مردان امت من خود را با طلا

[که زینت زنان است] تزیین و آراسته می‌کنند.

۲- «يَلْبَسُونَ الْحَرِيرَ وَ الدِّيبَاجَ»

[در آن زمان] مردان لباس‌های حریر و ابریشم

می‌پوشند.

۳- «يَتَّخِذُونَ جُلُودَ النُّمُورِ صَفَاقًا»

مردان از پوست پلنگ [و حیوانات حرام گوشت] برای

خود لباس تهیه می‌کنند.

۴- و هم چنین آن حضرت فرمود:

«تَزَيِّنَ الرَّجَالُ بِثِيَابِ النِّسَاءِ»

[در آن عصر مردان] از پوشش زنانه استفاده می‌کنند، و

خود را با این نوع لباس‌ها زینت می‌دهند.

- تجمل‌گرایی:

۱- رسول خدا ﷺ فرمود:

«يَتَّبَاهُونَ فِي اللِّبَاسِ»

[قبل از ظهور امام زمان عليه السلام] مردم چنان گرفتار

تجملات می شوند که با انواع لباس ها بر یکدیگر فخر می فروشند، و شخصیت افراد را در ظاهر و لباس می دانند.

۲- «وَطَلَبُ مَا فِي أَيْدِيهِمْ فَقْرٌ»

به خاطر آن که مردم گرفتار حرص و تجملات می شوند درآمدی که دارند برای زندگیشان کافی نیست.

۳- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«كُلُّ بَرٍّ عِنْدَهُمْ صَنَمٌ»

در آن عصر آن قدر مردم شیفته دنیا خواهند شد که پول و مادیات را [در حدی که بت پرست، بت را پرستش می کند] می پرستند.

- هویت فرهنگی:

۱- پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يُؤْتِي بِشَيْءٍ مِنَ الْمَشْرِقِ وَ شَيْءٍ مِنَ الْمَغْرِبِ يُلَوِّنُ أُمَّتِي فَأَلْوَيْلُ

لِضُعْفَاءِ أُمَّتِي مِنْهُمْ»

[در دوره آخر الزمان گروهی از مسلمانان که ایمانشان

ضعیف است هویت فرهنگی خود را از دست خواهند داد] آنها کمی از فرهنگ شرق و کمی از فرهنگ غرب می‌گیرند، و خودشان را به رنگ‌های مختلف زینت می‌دهند.

سپس فرمودند: وای بر این مسلمانان از امت من! که استقلال فرهنگی نخواهند داشت، و دنباله‌رو فرهنگ بیگانگان می‌گردند.

۲- امام صادق علیه السلام فرمود:

«النَّاسُ يَنْظُرُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ وَ يَقْتَدُونَ بِأَهْلِ الشَّرِّ»

مردم [به جای پیروی از دین و پیامبران و ائمه اطهار علیهم السلام] به یکدیگر نگاه می‌کنند و افراد شرور و فاسد را الگوی خود در زندگی قرار می‌دهند.

- غیرت و مردانگی:

۱- پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الرَّجُلُ يَأْكُلُ مِنْ كَسْبِ امْرَأَتِهِ مِنَ الْفُجُورِ، يَعْلَمُ ذَلِكَ وَ يُقِيمُ عَلَيْهِ»

[در دوره آخر الزمان] برخی مردان زندگی خود را از کسب و درآمد زنانشان تأمین می‌کنند، درآمدی که از راه معصیت و گناه به دست می‌آورند. با این که می‌دانند منبع درآمد زنانشان از راه نامشروع است، اقدام بر آن می‌کنند. مانند زمان ما که در دنیا بعضی از زنان در محل کارشان با مرد نامحرم مراوده و نشست و برخاست دارند، و این کسب درآمدها با انواع گناه و آلودگی همراه است. در حالی که بسیاری از پدران و شوهران این گونه دختران و زنان می‌دانند که این دریافت حقوق‌ها و کسب درآمدهای ناموسشان با گناه همراه است.^(۱)

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الرَّجُلُ يُكْرِىءُ امْرَأَتَهُ وَ جَارِيَتَهُ وَ يَرْضَى بِالذَّنْبِ مِنَ الطَّعَامِ وَ

الشَّرَابِ»

[در آن عصر] چنان غیرت و مردانگی از بین می‌رود که

۱- جهت اطلاع کتاب «فعالیت اجتماعی بانوان» را مطالعه نمایید.

برخی مردان به خاطر زندگی پست دنیایی و برای آن که به آب و نانی برسند، زن و ناموسشان را در اختیار دیگران قرار می دهند.

- هم جنس بازی:

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«غُلْفَانُهُمْ فِي التَّرْوِيجِ»

در آن عصر برخی از نوجوانان و جوانان به هم جنس گرائی (لواط) مبتلا می شوند.

این عمل قوم لوط را مجلس عوام بریتانیا با کمال وقاحت تصویب کرد و کلیسای پروتستان در ایالت براند بورک آلمان آن را به رسمیت شناخت و گفت: هم جنس بازی نه بیماری است و نه گناه. در حالی که یکی از عوامل بیماری ایدز که جان میلیون ها انسان را می گیرد، عمل هم جنس بازی است.

جهت اطلاع بیشتر به کتاب «بهشت جوانان» صفحه

۱۸۴ و کتاب «روابط دختران و پسران» مراجعه فرمایید.

- شکم پرستی و شهوت رانی:

امام صادق علیه السلام فرمود:

«النَّاسُ هَمُّهُمْ بَطُونُهُمْ وَ قُرُوجُهُمْ، لَا يُنَالُونَ بِمَا أَكَلُوا وَ مَا نَكَحُّوا»

در دوره آخر الزمان مردم تمام همت و تلاششان شکم، شهوت رانی و مسائل جنسی است و در مسئله خوراک و غریزه جنسی حرام و حلال برایشان اهمیت نخواهد داشت.

- عهد و پیمان:

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«قَلَّ الْوَفَاءُ»

پایداری در عهد و پیمان و دوستی کم خواهد شد.

- رفتار همسایگان:

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الْجَارُ يُكْرِمُ الْجَارَ خَوْفًا مِنْ لِسَانِهِ»

در آن زمان همسایه به خاطر بد زبان بودن همسایه‌اش
وی را مورد احترام قرار می‌دهد.

– رفتار شریک‌ها نسبت به یکدیگر:

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«يُغَامِلُ الشَّرَكَاءُ بِالْخِيَانَةِ»

[در آخر الزمان] شریک‌ها به یکدیگر خیانت می‌کنند.

– سرانجام درخواست کمک و اعتماد:

رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«الْإِلْتِجَاءُ إِلَيْهِمْ خِزْيٌ»

پناه بردن و کمک خواستن [از کسانی که از دین و
معنویت فاصله گرفته‌اند و فساد، خود و همسر و
فرزندانشان را فراگرفته،] باعث رسوایی است.

- قتل و خونریزی:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«سُفِكَ الدَّمَاءُ يُسْتَخَفُّ بِهَا»

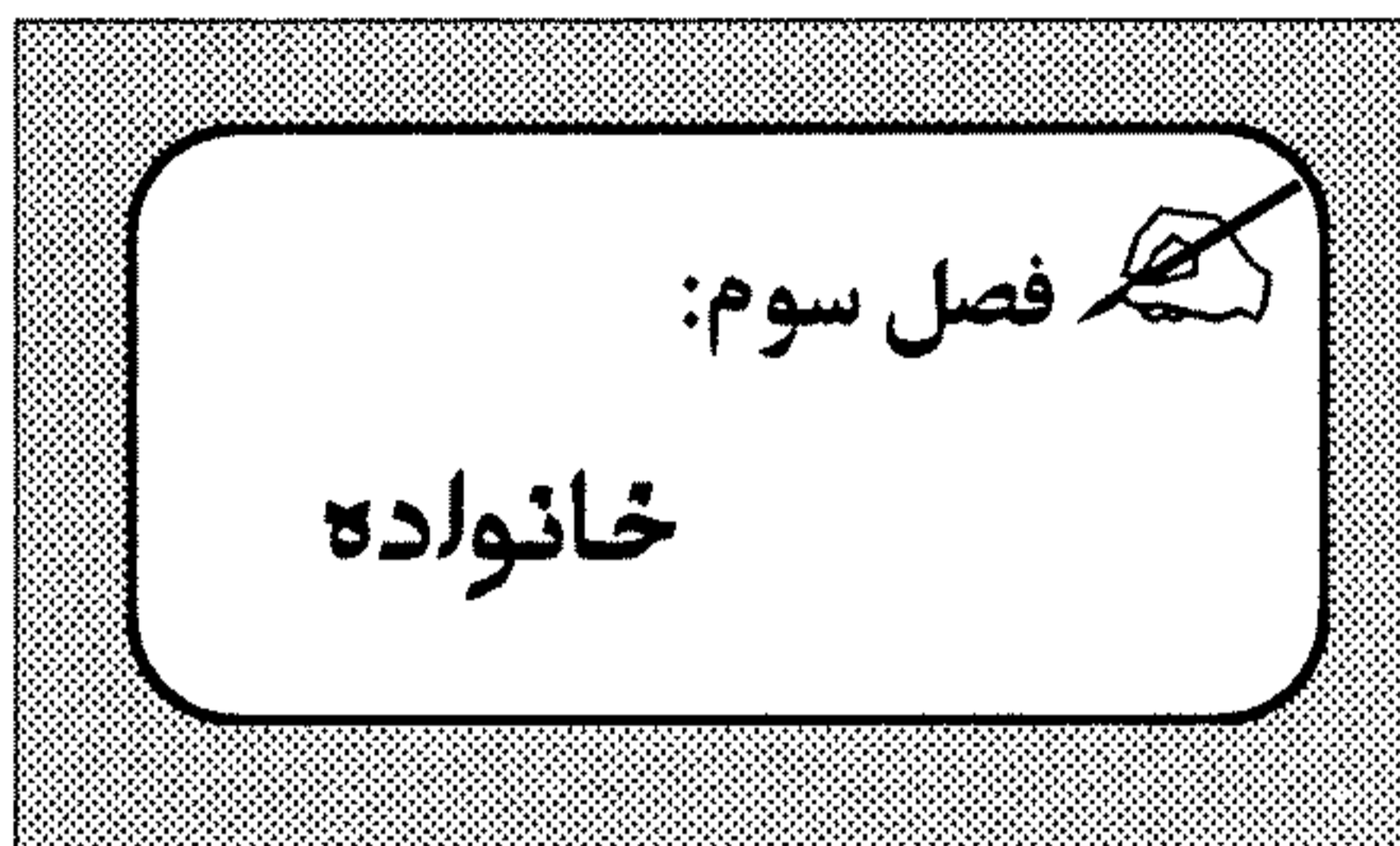
[در دوره آخرالزمان] خون مردم به ناحق ریخته می شود و افراد زیادی بی گناه کشته خواهند شد، (در حالی که کسی به این ظلم و تعدی ها توجه ندارد و احدی دنبال دفاع از مظلوم نیست).

- شعور سیاسی:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«النَّاسُ مَعَ مَنْ غَلَبَ»

[در آن عصر] مردم کاری به حق و باطل ندارند، بلکه دنبال کسانی هستند که قدرت را در دست گرفته اند.

– پدر و مادر:

۱- رسول گرامی اسلام ﷺ در این مورد فرمود:

«يَخْفُوا الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ وَ يَبْرُ صَدِيقَهُ»

[در دوره آخر الزمان] مردم به پدر و مادرشان ظلم و ستم می نمایند، در حالی که به دوستانشان نیکی و محبت می کنند.

۲- هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«أَطَاعَ الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ وَ عَقَّ أُمَّهُ، وَ بَرَّ صَدِيقَهُ وَ جَفَا أَبَاهُ»

مرد از همسرش اطاعت می کند، در حالی که توجه به

حرف مادرش ندارد و او را آزار می دهد. به دوستش محبت می نماید، در صورتی که به پدرش ظلم می کند.

۳- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَسُبُّ الرَّجُلُ أَبَاهُ»

[در آن عصر] فرزند به پدرش دشنام می دهد.

۴- امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام در این باره فرمود:

«الْعُقُوقُ قَدْ ظَهَرَ وَاسْتَخَفَّ بِالْوَالِدَيْنِ وَكَانَا مِنْ أَسْوَأِ النَّاسِ خَالاً

عِنْدَ الْوَالِدِ وَ يَفْرَحُ بِأَنْ يَفْتَرِيَ عَلَيْهِمَا»

در آن زمان آزار و اذیت پدر و مادر و بی احترامی به آنها و رعایت نکردن حقوقشان علنی می شود، و والدین نزد فرزندان از بدترین مردم به شمار می روند، و پسر و دختر خوشحال می شوند از این که تهمت و دروغی به پدر و مادرشان نسبت دهند.

۵- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الرَّجُلُ يَفْتَرِي عَلَى أَبِيهِ وَ يَدْعُوا عَلَى وَالِدَيْهِ وَ يَفْرَحُ بِمَوْتِهِمَا»

[در آن عصر آن قدر ایمان مردم ضعیف می گردد که]

فرزند به پدرش تهمت می زند، و به پدر و مادر خود نفرین می کند، و با مرگ آنان خوشحال می شود.

- رابطه برادر با برادرش:

رسول خدا ﷺ فرمود:

«يَحْسَدُ الرَّجُلُ أَخَاهُ»

در آخر الزمان برادر به برادرش حسادت می ورزد.

- صلة ارحام:

رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«الْأَرْحَامُ قَدْ تَقَطَّعَتْ»

در آن عصر رابطه بین خویشان قطع می گردد.

- احترام به بزرگ ترها:

رسول خدا ﷺ فرمود:

«لَا يَرْحَمُونَ صَغِيرًا وَ لَا يَوْقِرُونَ كَبِيرًا»

در آن زمان نه به کودکان رحم می‌کنند و نه به بزرگ‌ترها احترام می‌گذارند.

- طلاق:

پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يُكْثَرُ الطَّلَاقُ»

طلاق زیاد می‌گردد.

- مخارج و هزینه‌های زندگی:

۱- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الرَّجُلُ يُنْفِقُ الْمَالَ فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ»

در آخر الزمان مردم مال و ثروتشان را در راه غیر خدا خرج می‌کنند.

۲- رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْعَظِيمُ مِنَ الْمَالِ يُنْفِقُ فِي سَخَطِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ»

ثروت‌های زیادی در راه خشم و غضب خداوند صرف

می شود.

۳- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«أَنْفَقُوا الْمَالَ لِلْغِنَاءِ»

[در آن عصر] مردم مال خود را صرف موسیقی و وسایل لهو و لعب می کنند.

۴- امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«الرَّجُلُ يُنْفِقُ الْكَثِيرَ فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ وَ يَمْنَعُ الْيَسِيرَ فِي طَاعَةِ

اللَّهِ»

مردم ثروت و مال هنگفتی را در راه گناه و معصیت خرج می کنند، در حالی که از صرف مال اندکی در راه خداوند ممانعت به عمل می آورند.

فصل چهارم:

مسئولان و اداره کشور

- هدف از مسئولیت و ریاست:

۱- رسول اکرم ﷺ فرمود:

«الرَّجُلُ يَطْلُبُ الرِّيَاسَةَ لِعَرَضِ الدُّنْيَا وَ يَشْهَرُ نَفْسَهُ بِخُبْثِ

اللِّسَانِ لِيَتَّقِيَ وَ تُسَنَدُ إِلَيْهِ الْأُمُورُ»

در دوره آخر الزمان برخی از مردان دنبال ریاست و پست و مقامند (نه به خاطر خدمت به مردم بلکه) برای رسیدن به مال دنیا، و هم چنین با توهین و دروغ و بدترین تبلیغات، خودشان را در بین مردم مطرح و مشهور می سازند تا خود را در صحنه سیاسی کشور حفظ کنند و

تمام کارها و پیشرفت‌های جامعه را به خود نسبت دهند.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْوَلَايَةُ قَبَالَةَ لِمَنْ زَادَ»

[در آخر الزمان] ولایت و حکومت، قراردادی برای

جمع‌آوری ثروت است [مسئولیت، پست و مقام وسیله‌ای

برای رسیدن به دنیا خواهد بود].

- ایمان و اعتقاد مسئولین:

۱- رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«أَمْرَاءُ جَوْرَةٌ»

[در آن زمان] زمامداران و فرماندهان از ظالمان

خواهند بود.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وُزَرَاءُ فَسَقَةٌ»

وزیران و مسئولان [رده بالای کشورهای دنیا] از

انسان‌هایی فاسق و گناه‌کار خواهند بود.

۳- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْوَلَاةُ يُقَرَّبُونَ أَهْلَ الْكُفْرِ وَ يُبَاعِدُونَ أَهْلَ الْخَيْرِ»

در آخر الزمان زمامداران و مسؤولان کشورها خود را به سران کفر نزدیک می کنند، در حالی که از انسان های صالح و خوب دوری می نمایند.

۴- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْوَلَاةُ يَزْتَشُونَ فِي الْحُكْمِ»

حاکمان، مسؤولان و قضات در حکم کردن و در هنگام انجام وظیفه دچار رشوه خواری می شوند.

۵- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«عِنْدَهَا يَتَكَلَّمُ الرَّوَيْبِضَةُ^(۱)»

در آن زمان اشخاص فرومایه و پست درباره جامعه و

۱- قیل و ما الرویبضة یا رسول الله؟ قال: الرجل التافه یتکلم فی امر العامة.

(التافه: الحقیق الخسیس) بحار الانوار ج ۶ ص ۳۱۰.

مردم اظهار نظر می‌کنند، و خود را دلسوز آنها معرفی می‌نمایند.

- نقش جوانان در به قدرت رسیدن دولت‌ها:

و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«أَخَذَتْ الْإِمَارَةَ الشُّبَّانُ وَ الصَّبَّيَانُ»

[در آن عصر] حکومت‌ها به دست جوانان و کودکان ایجاد می‌گردد. [یعنی کسانی در ایجاد حکومت‌ها و روی کار آمدن دولت‌ها نقش دارند که از نظر فکری دارای تدبیر و اندیشه مستحکم نمی‌باشند، و احساسات و عواطف آنها بر نیروی عقل‌شان غلبه دارد].

- ارزش حزب الهی‌ها نزد سران کشورها:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود:

«السُّلْطَانُ يَذُلُّ لِلْكَافِرِ الْمُؤْمِنِ»

[در آن عصر] زمامداران و سران کشورها به خاطر

دوری از اسلام و علاقه‌ای که به کفر دارند، انسان‌های مؤمن و شایسته را به خاطر خوشنودی کافران خوار و ذلیل می‌کنند.

- عمران و آبادانی توسط دولت‌ها:

و هم چنین آن حضرت علیه السلام فرمود:

«الْخَرَابُ قَدْ أُدِيبَ مِنَ الْعُمَرَانِ»

در آن زمان خرابی (روستاها و شهرها) بیشتر از عمران و آبادانی آنهاست^(۱).

- تسلط زنان بر کارهای حکومتی و اجرائی:

۱- امام صادق علیه السلام فرمود:

«النِّسَاءُ وَ قَدْ غَلَبْنَ عَلَى الْمُلْكِ وَ غَلَبْنَ عَلَى كُلِّ أَمْرٍ لَا يُؤْتَى إِلَّا

مَالَهُنَّ فِيهِ هَوًى»

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۶۲.

در دوره آخر الزمان زنان در کارهای حکومتی و اجرائی تسلط پیدا می‌کنند، و هم چنین به هر کاری که (در شأن آنها نیست و) جز هوی و هوس چیز دیگری نیست، دست می‌یابند.

۲- هم چنین آن حضرت عجل الله فرجه فرمود:

«يَحْكُمُ الدَّوْلَةَ الْخُصْيَانُ»^(۱) النَّسْوَانُ»

[در دوره آخر الزمان] دولت و اداره کشور به دست انسان‌های نامرد و زنان می‌افتد.

۱- خُصْيَانُ معانی دیگری هم دارد.

فصل پنجم:

زنان و نوجوانان

-وضع زنان:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«و نِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ... مُمِطَاتٌ مَائِلَاتٌ، رُؤُسُهُنَّ كَاسِنِقَةِ

الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَ لَا يَجِدْنَ رِيحَهَا»

[در دوره آخر الزمان] زنان ضمن این که پوشیده‌اند، اما برهنه و عریانند [بد حجاب‌اند]؛ برخی از زنان برای فتنه و فریب دادن مردان، خود را آرایش می‌کنند، و مانند کوهان شتر موهای خود را بیرون می‌گذارند. این زنان نه داخل بهشت خواهند شد و نه بوی بهشت به مشامشان خواهد

رسید. (۱)

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«بِئْسَاءُ هُمْ عَلَى زِينَةِ الدُّنْيَا»

زنان برخی مسلمانان در آن عصر عاشق دنیا (تجمّلات و خودنمایی) هستند و توجهی به مسائل معنوی و آخرت ندارند.

۳- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَرْكَبْنَ ذَوَاتُ الْفُرُوجِ الشَّرُوجِ فَعَلَيْهِنَّ مِنْ أُمَّتِي لَعْنَةُ اللَّهِ»

در آن عصر زنان بر زین‌ها [مانند اسب، دوچرخه، ماشین و...] سوار می‌شوند، خداوند آنان را لعنت کند و از رحمتش خود دور نماید.

۴- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الْمَرْأَةُ تَقْهَرُ زَوْجَهَا وَتَعْمَلُ مَا لَا يَشْتَهِي وَتُنْفِقُ عَلَى زَوْجِهَا»

در دوره آخرالزمان زنان بر شوهران مسلط می‌شوند

۱- «بهشت جوانان» ص ۱۶۲، و مانند آن: من لا يحضره الفقيه ج ۳ ص

(به گونه‌ای که مردان اختیار چندانی از خود ندارند) و زنان کارهایی انجام می‌دهند که مردان تمایل ندارند و مخارج بدون حساب و کتاب آنها به ضرر مردان تمام می‌شود.

۵- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«النِّسَاءُ يَبْذُلْنَ أَنْفُسَهُنَّ لِأَهْلِ الْكُفْرِ»

در آن عصر به خاطر از دست دادن هویت فرهنگی، زنان خود را در اختیار انسان‌های کافر قرار می‌دهند.

۶- و هم چنین رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«سَلِبَ عَنْهُنَّ قِنَاعٌ^(۱) الْحَيَاءِ»

پرده حیا و عفت و پاکدامنی از زنان گرفته خواهد شد.

۷- «نِسَاؤُهُمْ شَاطِرٌ»

در آن عصر برخی از زنان آن قدر خبیث و بی‌حیا و آلوده‌اند که خانواده آنها و مردم از دستشان خسته می‌شوند (و هر چه در جهت اصلاحشان گام برمی‌دارند، اثر نخواهد داشت).

۱- قِنَاعٌ، جمع آن قُنْعٌ: پرده، پوشش فوق میقنعه، چادر.

۸- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«نِسَاؤُهُمْ قَبْلَتُهُمْ»

[در آن عصر] زنان قبله و در حد پرستش مردانند، به طوری که زمام امور مردان در دست زنان است و مردان مطیع بی چون و چرای همسران شان می باشند.

- نوجوانان:

۱- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

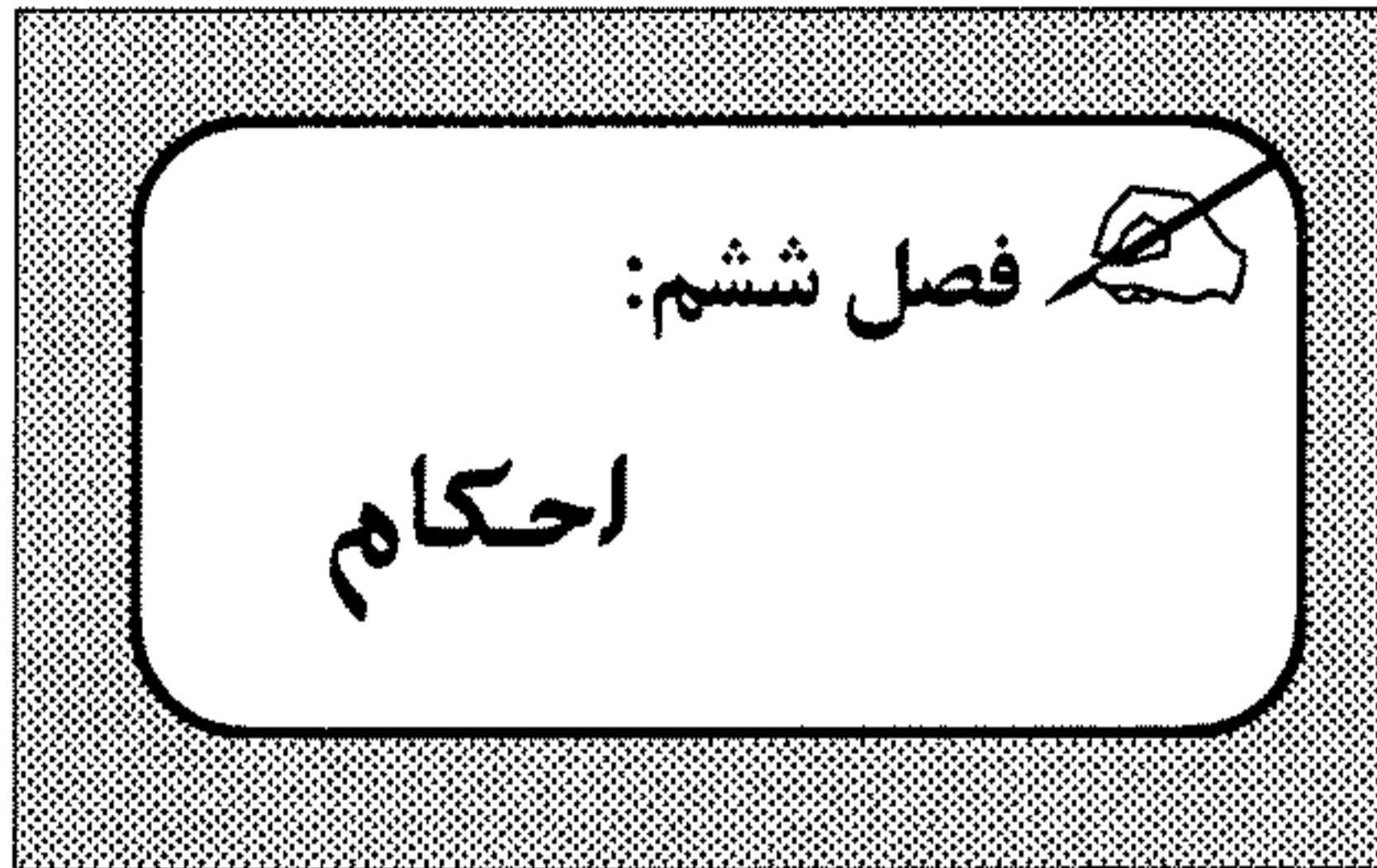
«صَبِيَّانُهُمْ غَارِمٌ»

فرزندان و کودکان از نظر اخلاقی و روحی بسیار بد و دارای مشکل هستند.

۲- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَذْهَبَ الْحَيَاءُ مِنَ الصَّبِيَّانِ وَالنِّسَاءِ»

ظهور حضرت ولی عصر (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) واقع نمی شود مگر این که پیش از آن حیاء از نوجوانان و زنان می رود.

- امر به معروف و نهی از منکر:

۱- رسول خدا ﷺ فرمود:

«يَكُونُ الْمُتَكْرِمُ مَعْرُوفًا وَ الْمَعْرُوفُ مُتَكْرِمًا»

[در دوره آخر الزمان] کارهای خوب زشت، و کارهای

زشت خوب، شمرده می شود.

۲- پیامبر اسلام ﷺ فرمود:

«الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِيلٌ»

امر به معروف در جامعه منزوی و خوار می گردد.

۳- و هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«يُنْكِرُونَ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُتَكْرِمِ»

[در آن عصر] امر به معروف و نهی از منکر را زشت می‌شمارند.

۴- امام صادق علیه السلام فرمود:

«الْأَنَاسُ قَدْ اسْتَوَوْا فِي تَرْكِ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

تَرْكِ التَّدْيِينِ بِهِ»

در آن عصر مردم بین کسانی که به امر به معروف و نهی از منکر عمل می‌کنند و اعتقاد دارند، و بین افرادی که به این دو فریضه عمل نمی‌کنند و اعتقاد ندارند، فرقی نمی‌گذارند.

- بازار و تجارت:

۱- رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«يُقَارِبُ الْأَسْوَاقُ إِذَا قَالَ هَذَا: لَمْ أَبِعْ شَيْئاً، وَ قَالَ هَذَا لَمْ أَرْبَحْ

شَيْئاً فَلَا تَرَى إِلَّا ذَاماً لِلَّهِ، وَ يُحْتَقَرُ الرَّجُلُ الْمُعَسَّرُ»

[در آن زمان] بازارها به هم نزدیک می‌شود، وقتی

درباره درآمد از کاسب‌ها و بازاری‌ها سؤال می‌شود،

بعضی می گویند: چیزی نفروختیم و برخی دیگر می گویند: اصلاً سودی نبردیم، و همه ناسپاسی می کنند و پروردگار را مذمت می نمایند، به کسانی که از نظر مالی و اقتصادی وضعشان خوب نیست و در سختی به سر می برند، به دیدهٔ حقارت می نگرند.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«تُشَارِكُ الْمَرْأَةُ زَوْجَهَا فِي التَّجَارَةِ»

[یکی از علائم آخر الزمان] شرکت زن با شوهرش در کارهای تجارت و امور خارج از منزل است.

۳- پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الرَّجُلُ مَعِيشَتُهُ مِنْ بَخْسِ الْمِكْيَالِ وَ الْمِيزَانِ»

برخی از مردم زندگی خود را از راه کم فروشی (در اجناس و کم کاری) تأمین می کنند.

۴- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«تُجَارُهُمْ عَلَى أَكْلِ الرَّبَا»

[در آن عصر] تاجران و کاسبها به رباخواری مبتلا

می شوند.

- امانتداری:

۱- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وَأَثَمِينَ الْخَائِنُ وَ يَخُونُ الْأَمِينُ»

[در آخر الزمان] امانت به خائن سپرده می شود و انسان

امین هم خیانت می کند.

۲- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يُصَدِّقُ الْكَاذِبَ وَ يُكَذِّبُ الصَّادِقَ»

انسان دروغگو را تصدیق می کنند و شخص راستگو را،

دروغگو می شمارند.

- رباخواری:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَنْظَهُ الرَّبَا»

رباخواری در جامعه ظاهر و علنی می گردد.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«كَانَ الرَّبَا ظَاهِرًا لَا يُعَيَّرُ»

رباخواری در جامعه آشکارا انجام می شود، بدون آنکه مورد سرزنش و ملامت قرار گیرد.

– معاملات:

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَتَغَامَلُونَ بِالْغَيْبَةِ وَالرِّشَابِ»

[در دوره آخر الزمان] معاملات بین مردم با غیبت کردن و رشوه دادن به یکدیگر، انجام می پذیرد.

– حدود:

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«فَلَا يُقَامُ لِلَّهِ حَدٌّ»

حدود الهی درباره مجرمان جاری نمی شود.

- غیبت کردن:

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الْغَيْبَةُ تُسْتَمَلَحُ وَ يُبَشَّرُ بِهَا النَّاسُ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ»

در آن عصر غیبت کردن و آبروی دیگری را ریختن، نقل و شیرینی مجالس می شود و بعضی از مردم دیگران را به این گناه تشویق می کنند و بشارت می دهند.

- زکات:

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الرَّجُلُ عِنْدَهُ الْمَالُ الْكَثِيرُ ثُمَّ لَمْ يُزَكَّهُ مُنْذُ مَلَكَهُ»

[در آن زمان] عده‌ای دارای ثروت فراوان هستند، ولی از روزی که آن اموال را به دست آورده‌اند، زکات آن را نداده‌اند.

- حلال و حرام:

۱- رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الْحَرَامُ يُحَلَّلُ... وَ الْحَلَالُ يُحَرَّمُ»

[در دوره آخر الزمان] حرام خدا حلال شمرده می شود
و حلال الهی حرام محسوب می گردد.

۲- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«طَالِبُ الْحَلَالِ يَذُمُّ وَ يُعْتَرُ وَ طَالِبُ الْحَرَامِ يَفْدَحُ وَ يَعْظَمُ»

[در آن عصر] کسانی که دنبال کارهای حلال هستند
مذمت و سرزنش می شوند، اما افرادی که در پی کارهای
حرام باشند مورد ستایش و احترام قرار می گیرند.

- کارهای مورد رغبت و علاقه مردم:

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود:

«السُّحْتُ قَدْ ظَهَرَ يُتَنَافَسُ فِيهِ»

کارهای حرام آشکار می شود و نسبت به آن رغبت
نشان داده می شود.

- موسیقی:

۱- پیامبر اکرم ﷺ فرمود:

«تَظْهَرُ الْقَيْنَاتُ وَ الْمَغَارِفُ»

[در آن زمان] زنان خواننده علناً خوانندگی می‌کنند و

آلات موسیقی و نوازندگی آشکار می‌شود.

۲- و هم چنین آن حضرت ﷺ فرمود:

«يَسْتَخْسِنُونَ الْكُوبَةَ^(۱) وَ الْمَغَارِفُ»

[در دوره آخر الزمان آن قدر آلودگی به گناه زیاد

می‌شود که] مردم به وسایل قمار، مانند شطرنج و آلات

موسیقی، رو می‌آورند و این گناهان را جالب و زیبا

می‌شمارند.

۳- رسول خدا ﷺ فرمود:

«الْمَلَاهِي قَدْ ظَهَرَتْ يُمَرُّ بِهَا لَا يَمْنَعُهَا أَحَدٌ أَحَدًا وَ لَا يَجْتَرِيءُ أَحَدٌ»

[در آن زمان] وسایل موسیقی و آلات لهو و لعب در

۱- کُوبَة: آلات قمار مانند شطرنج و نرد.

جامعه علنی می‌گردد، (با این که همه مردم آن را مشاهده می‌کنند) هیچ کس جلوی دیگری را نمی‌گیرد و کسی جرأت ندارد مانع این گناهان شود.

۴- در حدیث دیگری آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«أَنْفَقُوا الْمَالَ لِلْغِنَاءِ»

[در آن عصر] مردم مال خود را صرف وسایل موسیقی و لهو و لعب می‌کنند.

- شراب خواری:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الشَّرَابُ يُبَاعُ ظَاهِرًا لَيْسَ لَهُ مَانِعٌ»

[در آخر الزمان] شراب به صورت آشکار فروخته می‌شود و کسی مانع این کار نمی‌شود.

۲- و هم چنین در حدیث دیگری فرمود:

«الرَّجُلُ يُمَسِّي نَشْوَانَ وَ يُصْبِحُ سُكْرَانَ لَا يَهْتَمُّ بِهَا النَّاسُ فِيهِ»

[در آن عصر] عده‌ای صبح تا شب و شب تا صبح در

اثر شراب خواری مست هستند، و به آنچه مردم درباره آنها می گویند، توجه ندارند.

۳- امام صادق علیه السلام فرمود:

«الْخَمْرُ يُتَدَاوَى بِهَا وَ يُوصَفُ لِلْمَرِيضِ وَ يُسْتَشْفَى بِهَا»

[در آخر الزمان] شراب (که نجس و خوردن آن حرام است) برای درمان و معالجه بیماران توصیه می شود و خوردن آن به مریض ها سفارش می گردد، و شفا و بهبودی بیماران را در شراب می جویند.

- قمار بازی:

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«الْقَمَارُ قَدْ ظَهَرَ»

قمار و برد و باخت (با انواع وسایل آن) در جامعه علنی می گردد.

- روابط نامشروع:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«يَكْثُرُ أَوْلَادُ الزَّانَا»

[در آن زمان در اثر ارتباط نامشروع بین زنان و مردان]

فرزندان نامشروع [وَلَدُ الزَّانَا] زیاد می شود.

۲- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«تُكْتَفَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ، وَ النِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ»

[در دوره آخر الزمان] در غریزه جنسی، مردان به

مردان و زنان به زنان قناعت می کنند، و از نظر ظاهر (مانند

پوشیدن لباس، آرایش موی سر و...) مردان خود را شبیه

زنان و زنان خود را شبیه به مردان می نمایند.

۳- رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«كَانَ الزَّانَا تَمْتَدِّحُ بِهِنَّ النِّسَاءُ»

[در آن عصر] آن قدر گناه و فساد زیاد می گردد که

برخی از زنان به فحشاء و آلودگی خود افتخار می کنند.

۴- آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«الرَّجُلُ يُعَيَّرُ^(۱) عَلَى اثْنَيْنِ النِّسَاءِ»

[در آن زمان] کار بعضی از مردان برقرار کردن ارتباط نامشروع بین زنان و مردان نامحرم است.

۵- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«شَاعَ الزَّانَا»

فحشاء و رابطه نامشروع زن با مردم نامحرم شیوع می یابد.

- رابطه نامشروع به صورت آشکار:

۱- امام صادق علیه السلام فرمود:

«النَّاسُ يَتَسَافِدُونَ كَمَا يَتَسَافِدُ الْبَهَائِمُ وَ لَا يُنْكِرُ مُنْكَرًا تَخَوُّفًا مِنْ

النَّاسِ»

همان طوری که حیوانات به صورت علنی و بدون حیا و خجالت در انظار دیگران، نر و ماده بر روی هم می جهند،

۱- أَعَارَ - يُعَيَّرُ: رفت و آمد نمودن.

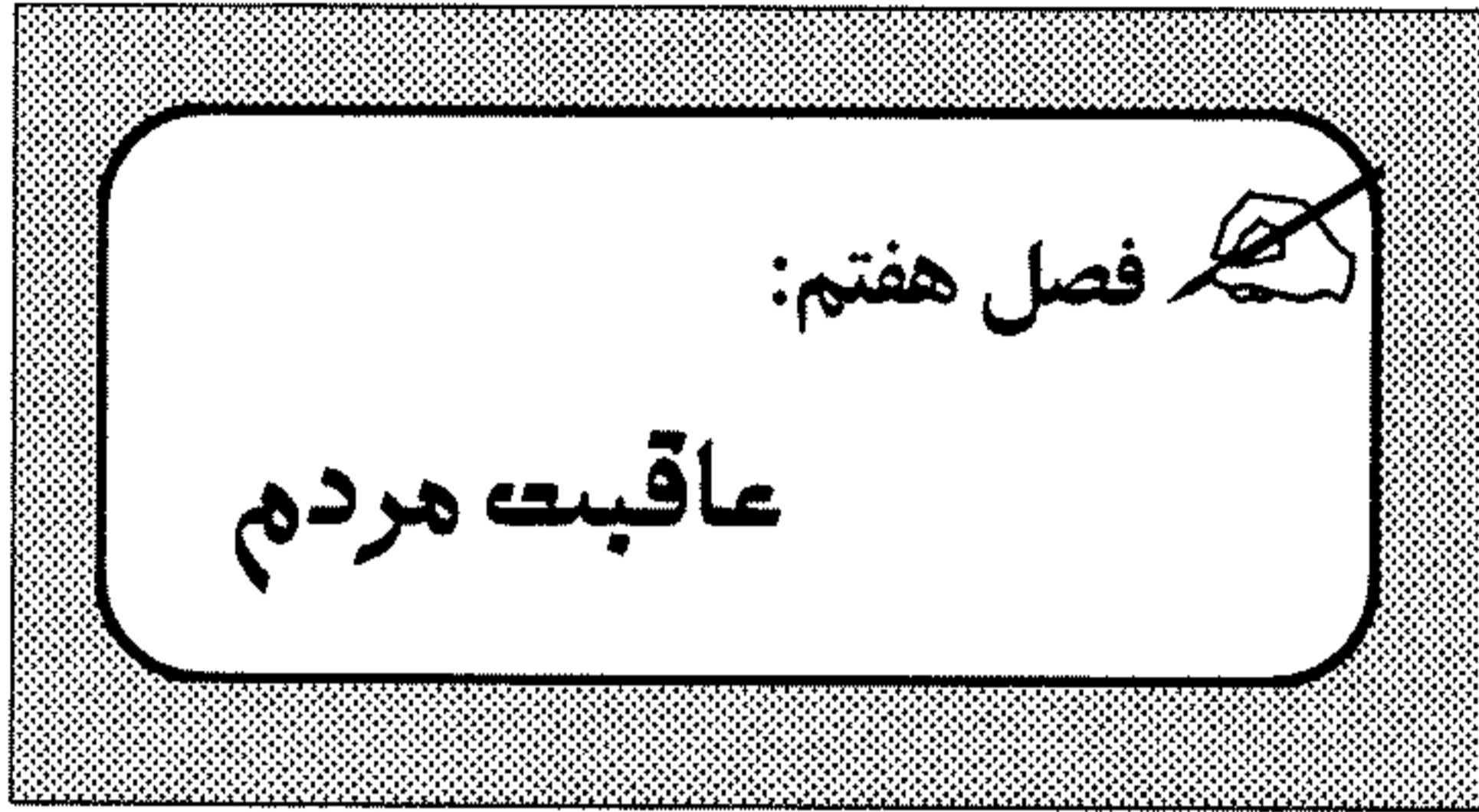
[در دوره آخر الزمان] نیز زن و مرد نامحرم در کوچه و خیابان با یکدیگر رابطه جنسی برقرار می‌کنند و این اعمال را با کمال وقاحت در دید عموم انجام می‌دهند و به خاطر ترس از مردم کسی جلوی این گناهان را نمی‌گیرد.

۲- و هم چنین آن حضرت علیه السلام فرمود:

«الرَّجُلُ إِذَا مَرَّ بِهِ يَوْمٌ وَلَمْ يَكْسِبْ فِيهِ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ مِنْ فُجُورٍ أَوْ بَخْسٍ مَكْنِيٍّ أَوْ مِيزَانٍ أَوْ غِشْيَانٍ^(۱) حَرَامٍ أَوْ شُرْبِ مُسْكِرٍ كَنِيْبًا حَزِينًا يَحْسَبُ أَنَّ ذَلِكَ الْيَوْمَ عَلَيْهِ وَضِيعَةٌ مِنْ عُمْرِهِ»

قبل از ظهور امام زمان علیه السلام آن قدر اعتقادات مردم سُست می‌گردد که بعضی از آنها اگر روزی بر آنها بگذرد و گناه بزرگی مانند کم فروشی، رابطه نامشروع با نامحرم، خوردن شراب و... را مرتکب نشوند، افسرده می‌گردند و گمان می‌کنند که آن روز از عمرشان ضایع شده و برباد رفته است.

۱- مصدر غَشِيَ به معنای نکاح مرد با زن می‌باشد.

- زیاد شدن سکتہ:

رسول گرامی اسلام ﷺ فرمود:

«أَنْ يَفْشُوا الْفَالِجُ^(۱) وَ مَوْتُ الْفَجَاءَةِ، يُذْهَبُ الْحَيَاءُ مِنَ الصَّبِيَانِ وَ

النِّسَاءِ»

در آن زمان سکتہ و مرگ‌های ناگهانی فراوان می‌شود،
و همچنین حیاء [عفت و پاکدامنی] از کودکان و زنان
می‌رود.

۱- الْفَالِجُ: داءٌ يَحْدُثُ فِي أَحَدِ شَقَى الْبَدَنِ طَوِيلًا فَيَبْطُلُ أَحْسَاسَهُ وَ حَرَكَتَهُ

وَ رَبَّمَا كَانَ فِي الشَّقِيَيْنِ وَ يَحْدُثُ بَغْتَةً. «مجمع البحرين»

- باران و نعمت های آسمانی:

۱- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«فَعِنْدَ ذَلِكَ يُحَرِّمُهُمُ اللَّهُ قَطْرَ السَّمَاءِ فِي أَوَانِهِ»

در آخر الزمان هنگامی که مردم به این گناهان مبتلا شدند، و از خدا و معنویت دوری جستند، خداوند آنها را از باران به موقع و مناسب محروم می گرداند.

۲- و همچنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«وَ يُنَزِّلُهُ فِي غَيْرِ أَوَانِهِ»

در آن عصر وقتی مردم دنبال فساد و آلودگی رفتند، حق تعالی باران را در غیر زمان و فصلش نازل می نماید.

- عذاب های الهی:

۱- رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«إِذَا انْتَهَكَتِ الْمَخَارِمُ وَ اِكْتَسَبَتِ الْمَآثِمُ. وَ سَلَطَ الْأَشْرَارُ عَلَى

الْأَخْيَارِ»

[در آخر الزمان] پرده های حرمت و حیا دریده

می شود و گناهان زیاد می گردد و به دنبال بی حیایی و گناهان زیاد، اشرار و انسان های شرور [به خاطر سکوت خوبان] بر نیکوکاران مسلط خواهند شد.

۲- پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«فَيَسُوْفُونَهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ»

وقتی انسان های شرور و بد مسلط شدند، مردم را به بدترین صورت آزار و شکنجه می دهند.

۳- و هم چنین آن حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود:

«سَلَطَ اللهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا لَا عِلْمَ لَهُ وَلَا حِلْمَ لَهُ وَلَا رَحْمَةَ لَهُ»

[اگر مردم به جای عمل به قرآن فقط به دنبال صدای زیبای آن رفتند و به جای آن که از علماء و ارسته پیروی کنند، دنبال علمائی رفتند که فقط از ظاهر خوبی برخوردارند و گناهان در بین مردم زیاد شد] خداوند کسی را بر کشورشان مسلط می کند که علم و آگاهی، صبر و بردباری و رحم و انصاف نداشته باشد.

- وضع گذشتگان در عالم قبر:

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

«الْأَمْوَاتُ آيِسُونَ فِي قُبُورِهِمْ مِنْ خَيْرِهِمْ»

[در دوره آخر الزمان] انسان خوب و عمل صالح آن قدر کم خواهد بود که مرده‌ها در قبرهای شان از این که زنده‌ها کار خیری برای شادی روحشان و عالم قبر آنها انجام دهند مأیوس هستند.^(۱)

۱- تمام روایات این کتاب از: روضه کافی ج ۷ ص ۴۲-۳۶، بحارالانوار ج ۶ ص ۳۱۶-۳۰۶، ج ۲۲ ص ۴۵۲-۴۵۴، ج ۵۲ ص ۲۶۴-۲۵۴، تفسیر المیزان ج ۵ ص ۴۰۱-۳۹۴، تفسیر آیه ۵۴ سوره مائده، تفسیر نمونه ج ۲۱ ص ۴۵۴ نقل شده است.

فصل هشتم:

وضع تهران پیش از ظهور

□ وضع تهران پیش از ظهور در کلام امام صادق علیه السلام:

بعد از آن که گوشه‌ای از اوضاع فرهنگی جهان از نظر روایات بیان گردید، اکنون به حدیثی درباره شهر تهران که از امام صادق علیه السلام نقل شده است، توجه فرمایید:
امام جعفر صادق علیه السلام به مفضل فرمود:

«أَتَدْرِي أَيْنَمَا وَقَعَتِ الزُّورَاءُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَ حُجَّتُهُ أَعْلَمُ فَقَالَ: إَعْلَمُ يَا مُفَضَّلُ إِنَّ فِي حَوَالِي الرِّيِّ جَبَلًا أَسْوَدَ أُبْتِنِي فِي ذَيْلِهِ بَلَدَةٌ تُسَمَّى بِالطَّهْرَانِ وَ هِيَ ذَارُ الزُّورَاءِ الَّتِي تَكُونُ قُصُورُهَا كَقُصُورِ الْجَنَّةِ، وَ نِسْوَانُهَا كَحَوْرِ الْعَيْنِ، وَ أَعْلَمُ يَا مُفَضَّلُ أَنَّهُنَّ يَتَلَبَّسْنَ بِلِبَاسِ الْكُفَّارِ، وَ

يَتَزَيْنَ بِزِيِّ الْجَبَابِرَةِ، وَ يَرْكَبُنَ الشَّرُوحَ وَ لَا يَتَمَكَّنُ لِأَزْوَاجِهِنَّ، وَ لَا تَفِي
 مَسَاكِنُ الْأَزْوَاجِ لَهُنَّ فَيَطْلُبُنَ الطَّلَاقَ مِنْهُمْ، وَ يَكْتَفِي الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ
 وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ، وَ تَشَبَّهُ الرَّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَ النِّسَاءُ بِالرِّجَالِ إِنْ تُرِدُ
 حِفْظَ دِينِكَ فَلَاتَسْكُنِي فِي هَذِهِ الْبَلَدَةِ وَ لَا تَتَّخِذْهَا مَسْكَنًا، لِأَنَّهَا مَحَلُّ
 الْفِتْنَةِ وَ فِرٌّ مِنْهَا إِلَى قَلَّةِ الْجِبَالِ وَ مِنَ الْحُجْرِ إِلَى الْحُجْرِ كَالثَّغْلَبِ
 بِأَشْبَالِهِ» (۱)

می دانی که زوراء در کجا واقع شده است؟ مفضل گفت:
 خداوند سبحان و حجت او آگاهترند.

آن حضرت علیه السلام فرمود: بدان ای مفضل در اطراف ری
 کوهی است که در پائین آن شهری به نام تهران بنا شده که
 خانه هایش در نهایت زیبایی، بعضی از زنانش تا می توانند
 در دلربائی و ناز و عشوه گری و انحراف مردان و رضایت
 شیطان گام بر می دارند. این زنان در لباس، آرایش، آداب و

۱- منتخب التواریخ ص ۸۷۵ و مشابیه این حدیث یوم الخلاص ص ۴۶۴ از

امام صادق علیه السلام می باشد.

رسوم و فرهنگ از کفار و مستکبران تقلید می‌کنند. بر زین‌ها (مانند اسب و دوچرخه و ماشین و ...) سوار می‌شوند، اطاعت از شوهرانشان نمی‌کنند، به خاطر توجه به خودآرائی و تجملات (در آمد) و منزلی که همسرانشان برای آنها تهیه کرده‌اند کافی نیست. از شوهرانشان تقاضای طلاق دارند، آلودگی و منکرات در بین بعضی مردان و زنانشان زیاد است. مردانشان خود را شبیه به زن و زنانشان خود را شبیه به مرد می‌کنند.

اگر می‌خواهی دینت را حفظ کنی در این شهر ساکن نشو، و خانه‌ای برای خودت تهیه نکن، زیرا این شهر محل فتنه و فساد است، از دست این زنان به قله کوه‌ها فرار کن مانند روباهی که از ترس دشمن بچه‌هایش را از غاری به غار دیگر می‌برد.

- نکته‌ها:

۱- چنان‌که قبلاً اشاره شد، این روایات و حدیث درباره

تهران در واقع زنگ خطری برای همه به ویژه افراد مؤمن و مسلمان است که مواظب باشند که خود و فرزندان و ناموس‌شان را از فساد و فتنه و آلودگی‌های دوره آخر الزمان حفظ کنند.

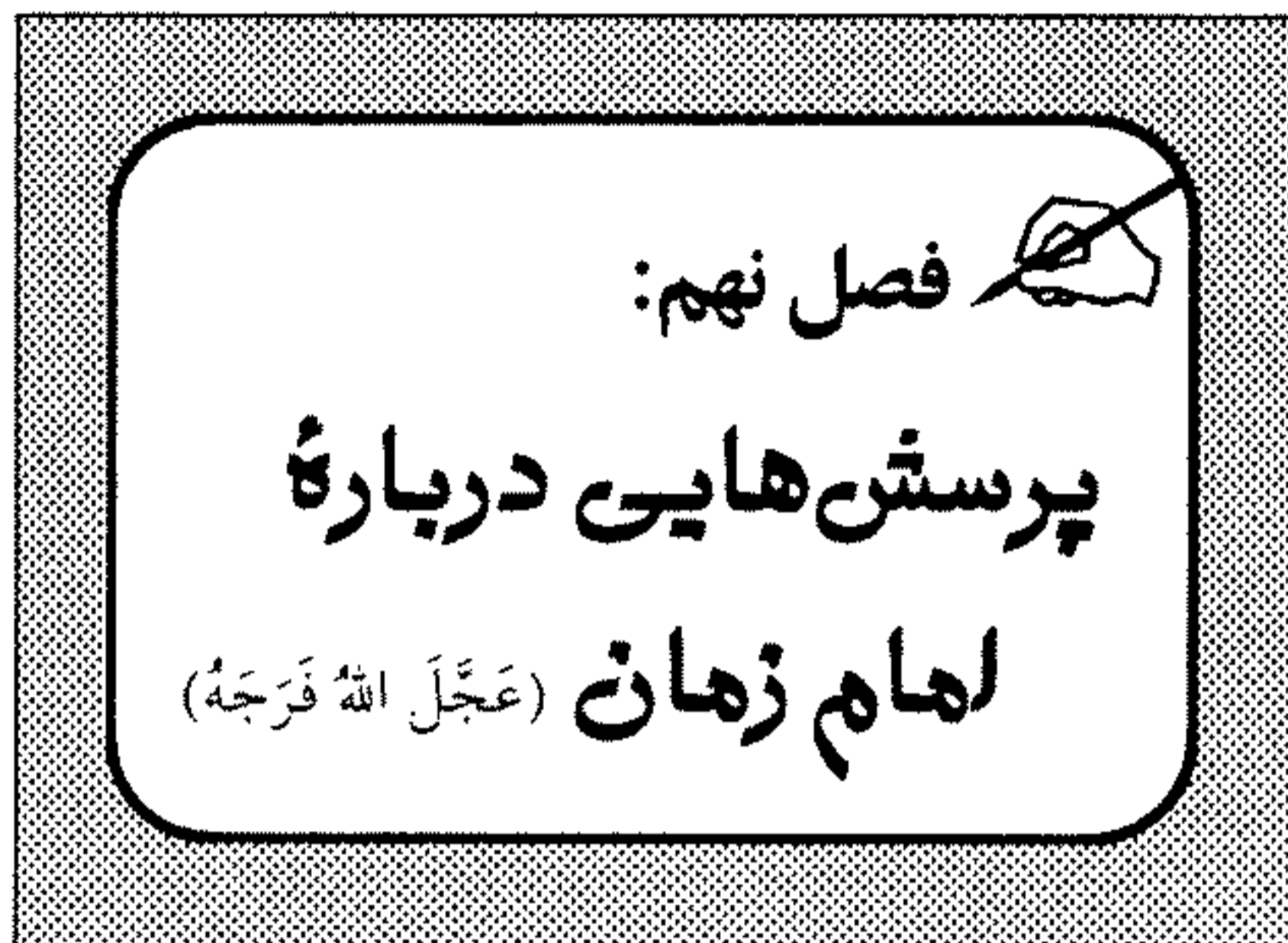
۲- اگرچه در تهران افراد خوب و مؤمن و انقلابی فراوان می‌باشد و یکی از پایگاه‌های مهم انقلاب چه قبل و بعد از پیروزی تهران بوده. و امروز هم در تمام صحنه‌های انقلاب به خاطر الطاف خاصه خداوند بزرگ و عنایت ولی عصر و (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) رهبری ولایت فقیه و هوشیاری و حمایت مردم شهیدپرور تهران حرف اول را می‌زند و دشمنان اسلام را سرکوب و نا امید می‌گردانند. ولی با توجه به سوابق تهران احتمال خطر از طرف فرهنگ کفر هست.

س - سند این روایت در مورد تهران ضعیف می‌باشد، بنابراین نمی‌توان به این روایت استناد کرد.

ج - بر فرض صحت ضعف روایت، اولاً: با توجه به روایات زیادی که در مورد وضع بد دوره آخرالزمان ذکر

شد معلوم می‌گردد که مسئله قطعی است، اگرچه در مورد تهران یقینی نباشد.

ثانیاً: با وضع تأسّف بار فرهنگی دنیا در امروز و آینده طبق روایات زیاد، و اثر پذیری تهران نسبت به بقیه شهرها در برابر فرهنگ بیگانه، و نیز عمل تهران در این دو قرن اخیر و امروز، احتمال این مطالب در باره تهران دقّت و هوشیاری جدی را می‌طلبد. همانطوری که در مورد شکوفا شدن حوزه مقدسه علمیه شهر قم روایت داشتیم در حالی که که اکثر مردم نمی‌دانستند که یک دفعه این شهر اهل بیت علیهم السلام مرکز نشر علوم اسلامی به سراسر جهان گردد.

بعد از آن که گوشه‌ای از وضع فرهنگی و اجتماعی دنیا قبل از ظهور حضرت مهدی (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) بیان شد، به پاسخ چند پرسش درباره آن حضرت علیه السلام توجه فرمایید:

□ شرایط ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) چیست؟

چون قیام حضرت مهدی (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) برای اصلاح کل جهان است و خدای متعال اراده نموده به وسیله ایشان تمام کره زمین پر از قسط و عدل گردد، همه کشورهای جهان

لازم آمادگی لازم را به دست آورند، بدین ترتیب که مردم جهان متوجه شوند برای از بین بردن ظلم و فساد و بی عدالتی در عالم، از این سازمان‌های بین‌المللی، مانند سازمان ملل متحد و امثال آن کاری ساخته نیست؛ زیرا آنچه برای این سازمان‌ها در مرحله اول اهمیت دارد، منافع خودشان است.

وقتی این موضوع را بیشتر مردم دنیا فهمیدند و از همه چیز قطع امید کردند و دانستند دنیا به ابراهیمی بت شکن نیازمند است تا فراغنه و نمرودهای زمان را از میان بردارد و مردم را نجات دهد، آن هنگام است که زمینه ظهور فراهم می‌شود. همان گونه که در سطح کشور ایران اسلامی، تا بیشتر مردم در خیابان‌ها نریختند و با شاه مبارزه نکردند، و در راه اسلام جان ندادند، امام خمینی رهبر نتوانست به ایران بیاید.

در مورد ظهور حضرت ولی عصر (عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ) باید چنین زمینه‌ای فراهم شود و آمادگی و فراهم ساختن به آن

است که مردم انزجار و نفرت خود را از سران فاسدشان اعلام کنند، و در این راه از شهادت ترسند. زیرا اگر قرار بود از طریق اعجاز و بدون تلاش و جهاد و شهادت مشکلات جهان حل گردد، خداوند از طریق افرادی که بالاتر از امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) بودند مانند رسول خدا ﷺ و حضرت علی عليه السلام قضایا را حل می نمودند. برای آنکه مردم آن عصر به وظیفه‌شان عمل نکردند، اشخاصی مانند حضرت حجت عليه السلام از نظر پنهان شد. علت غیبت حضرت، خود مردم جهان هستند. وقتی آنها آمادگی پیدا کردند، خداوند قادر متعال آن عزیز را از پس پرده غیبت ظاهر می سازد. «گر گدا کاهل بود، تقصیر صاحبخانه چیست؟»

از سوی دیگر باید گفت: امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) که غایب نیست، بلکه او حاضر است و آن که غایب است ما هستیم. اگر کسی در روز به داخل اطاقی برود و در را بر روی خود ببندد و خورشید را نبیند، این دلیل بر نبود

خورشید نیست. این ما هستیم که در اثر گناه و هواها و هوس‌ها، دلمان تاریک شده و نمی‌توانیم نور جمالش را ببینیم؛ لذا کسانی که دل‌هایشان تاریک نیست نه تنها امام زمان علیه السلام را می‌بینند، بلکه آن حضرت به سراغ آنها می‌رود؛ بنابراین، او در عالم شهود است و پیداست، و ما در عالم غیبت و ظلمانی به سر می‌بریم.

□ چگونه برای ظهور آن حضرت علیه السلام آمادگی پیدا کنیم؟

برای ظهور حضرت ولی عصر (عَجَلُ اللهُ فَرَجَهُ) باید هر کسی در حد توانش زمینه را فراهم سازد. آمادگی هم به آن نیست که انسان در گوشه‌خانه و مسجد بنشیند و دعا نماید. بلکه دعا یک گوشه کار است. کسی که می‌خواهد بر تمام جهان حکومت کند و قسط و عدل را برپا نماید، با توجه به وسعت دنیا و پیشرفت‌های علمی احتیاج به یاران عالم، مخلص، فاضل، مدیر، مدبّر، زیرک، سیاستمدار واقعی و مجاهد در راه خداوند دارد تا برای هرگونه

فداکاری اعم از فرهنگی، نظامی، سیاسی و اقتصادی آماده باشند.

حضرت علی علیه السلام هم برای اداره جامعه دنبال چنین افرادی بود و صدای شکوه و ناله ایشان از دست مردم نادان، ترسو و راحت طلب در خطبه‌ها و نامه‌های نهج البلاغه تا به امروز شنیده می‌شود. اینطور نیست که امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) از طریق اعجاز همه جهان را فتح کند و بعد هم بفرماید: مردم بخورید و بخوابید و راحت باشید. زیرا این کار با هدف آفرینش سازگار نیست. زیرا هدف از خلقت انسان رشد و کمال انسانی و تقرب به سوی حق تعالی است. در حالی که راحتی طلبی و تجمل‌گرایی و فقط به فکر دنیا بودن، یک زندگی حیوانی است^(۱).

بر همین اساس امام صادق علیه السلام فرمود:

«لِيُعِدَّ أَحَدُكُمْ لِخُرُوجِ الْقَائِمِ وَ لَوْ سَهْمًا...»

۱- ر.ک: به سوره ملک/آیه ۲، اعراف/۱۷۹، فرقان/۴۴، محمد/۱۲.

برای ظهور و قیام حضرت قائم (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) خود را مهیا سازید، اگر چه این آمادگی در حد یک تیر باشد^(۱).
ذکر آمادگی با یک تیر به عنوان بیان مصداق و نمونه است. در حقیقت حدیث می خواهد بفرماید کسی که طالب و خواهان ظهور آن حضرت است، باید نهایت جهاد و کوشش را جهت انقلاب امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) بنماید، و حداقل آن تهیه یک تیر برای مقابله با دشمن و کمک به مجاهدین است.

□ شرایط اقتصادی مردم قبل و بعد از ظهور امام زمان

(عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) چگونه است؟

از آیات^(۲) و روایات فراوانی به دست می آید که عمل

۱- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۶، سفینه البحار، باب عَدَّ.

۲- مائده/۶۶، اعراف/۹۶، انفال/۲۹، هود/۵۲، شعراء/۱۳۳ و ۱۳۴،

طلاق/۲-۵ و مُلک/۳۰.

صالح و تقوی سبب نزول باران و رحمت الهی و زیاد شدن انواع برکات مادی و معنوی در جامعه می‌شود. و گناه و ظلم، مانند بی بند و باری و رواج موسیقی و برهنگی زنان و کم‌فروشی و... باعث کم شدن باران و خشکسالی و قطع نعمت‌های پروردگار می‌گردد. و در زمان حضرت حجت علیه السلام چون عدالت برقرار می‌شود و گناه و آلودگی از بین می‌رود و تقوا و پاکدامنی بر جامعه حاکم می‌شود، برکات الهی از زمین و آسمان بر مردم نازل می‌گردد.

حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:

«وَلَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ

نَبَاتَهَا»

هنگامی که امام زمان علیه السلام قیام کند، آسمان باران رحمتش را نازل می‌کند و زمین خیر و برکاتش را بیرون می‌ریزد^(۱).

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید:

خداوند بزرگ در زمان حضرت ولی عصر (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) گنج‌ها و معدن‌های زمین را برای آن حضرت ظاهر می‌سازد^(۱).

امام محمد باقر علیه السلام فرمود:

آن قدر در زمان ظهور امام زمان علیه السلام نعمت فراوان می‌شود که وقتی به مردم فقیر زکات داده می‌شود، قبول نمی‌کنند و می‌گویند: ما احتیاج نداریم^(۲).

وقتی در جامعه‌ای تقوا و عدالت حاکم شد و مردم به کار و تلاش اهمیت دادند و از حرص، طمع، تجمل‌گرایی و ذخیره کردن اجتناب کردند و زکات اموال خود را پرداخت نمودند، و در یک کلام هنگامی که مردم اسلام عزیز و قوانین حیات بخش آن را در سایه پرچم فرزند حضرت

۱- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۶.

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۹۰ و امثال آن ۳۲۳، ۳۳۵، ۳۳۸ و ۳۳۹.

فاطمه علیها السلام پیاده کردند، معلوم است که چنین حیات طیبه و زندگی شیرینی خواهند داشت. امروز هم اگر مردم به احکام دین مقید باشند، وضع زندگی به کام همه گوارا خواهد بود.

□ آیا احتمال ظهور امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) در زمان ما هست؟

درباره اصل ظهور آن حضرت ما امید داریم و انتظارش طبق روایات متعدد از بهترین اعمال می‌باشد. همانطوری که انسان خود را برای مهمانی از جهت ظاهر منزل و غذا آماده می‌سازد، همچنین برای امام عزیز و بزرگواری مانند آقا امام زمان (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) باید انسان خود را آماده سازد. انتظار با بی‌حالی و سستی و راحتی طلبی و گوشه‌ای نشستن و فقط اشک ریختن جور نمی‌آید. همان‌گونه که عاشق مهمان بودن با تمیز نکردن منزل و غذا درست نکردن نمی‌سازد.

اما در این عصر چه زمانی حضرت بقیة الله ظهور

می‌نماید، احدی جز ذات اقدس خداوند نمی‌داند. حتی در بعضی از روایات وقت ظهور برای خود آن حضرت هم روشن نیست.

ما وظیفه داریم زمینه را با عمل صالح و توجه به سخنان علماء ربانی و مراجع تقلید و رهبر فرزانه و عزیزمان فراهم سازیم.

با توجه به علاقه و محبتی که مردم به ساحت مقدس آقا امام زمان علیه السلام دارند، امکان دارد افراد شیادی برای اغراض فاسد خود مانند: کسب مال و شهرت، مردم را فریب دهند و ادعای دیدن آن حضرت را نمایند و یا وقت ظهور را تعیین کنند. باید دانست این گونه افراد دروغ می‌گویند.

لذا خود حضرت مهدی (عَجَّلَ اللهُ فَرَجَهُ) فرمود:

«وَأَمَّا ظُهُورُ الْفَرَجِ فَإِنَّهُ إِلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ الْوَقَاتُونَ»

و اما درباره وقت ظهور من، آن را فقط خداوند بزرگ می‌داند و کسانی که وقت ظهورم را معین کنند، دروغ

می‌گویند (۱).

خداوند بزرگ را شکرگزارم که توفیق اتمام این کتاب را
به حقیر عنایت فرمود. و الحمد لله رب العالمین.

۱- بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱. جهت اطلاع بیشتر رک: بحارالانوار، ج

۵۲، ص ۱۱۹، ۱۱۸، ۱۱۱، ۱۰۴، ۱۰۳ و ج ۵۱، ص ۱۵۸، ۱۶۰ و ج ۵۳، ص

۱۸۴، ۱۸۱ و ج ۷۸، ص ۳۸۰.

□ فهرست کتابهای منتشر شده از مؤلف:

- ۱- آنچه باید یک زن و مرد بدانند
- ۲- حکمت روزه
- ۳- عبادت گل‌های بهشتی
- ۴- اعیاد اسلامی و نوروز
- ۵- فلسفه عزاداری در اسلام
- ۶- بهشت جوانان (آنچه باید یک زن و مرد بدانند)
- ۷- گزیده‌ای از بهشت جوانان
- ۸- درس‌ها و عبرت‌ها از قرآن و کربلا (ج ۱)
- ۹- پاسخ به پرسش‌های جوانان (ج ۱ و ۲)
- ۱۰- روابط دختران و پسران
- ۱۱- دوست‌یابی در کلام امیر المؤمنین علیه السلام
- ۱۲- فعالیت اجتماعی بانوان
- ۱۳- شناخت یهود برای جوانان
- ۱۴- مکتب‌ها و اصطلاحات سیاسی برای جوانان
- ۱۵- چه کسانی به شکل حیوان محشور می‌شوند؟
- ۱۶- آئین‌های ایران باستان
- ۱۷- وضع فرهنگی دنیا قبل از ظهور (کتاب حاضر)
- ۱۸- ریش تراشی